

KÜRD DİPLOMAT

www.Diplomat-kurdi.com

Nº 45 (244) 23-29 dekabr, Çileya pêş, sal 2013
Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzeti
Rojnama heftename civakî û sîyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Həjaye:

H.Əliyev

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslami çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xacpərəstləri,
Yüz illər sindirmiş göy məscidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kurdün dərgahına daim baş əyər.

Səbahəddin Eloğlu

Səh. 2

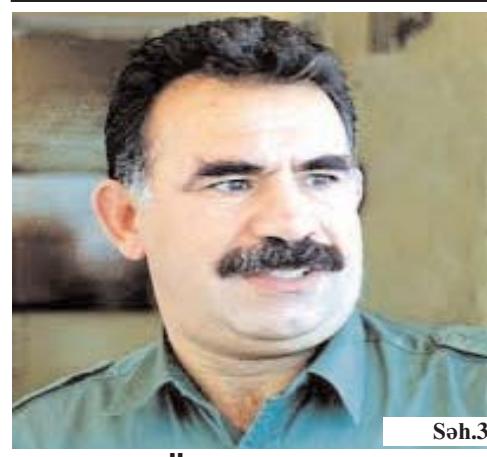
Səh. 8

Səh. 9

İlham Əliyev: "Azərbaycan
bizim hamımızın evidir"

Barzanî salvegera avabûna
televîzyona KNN pîroz kir

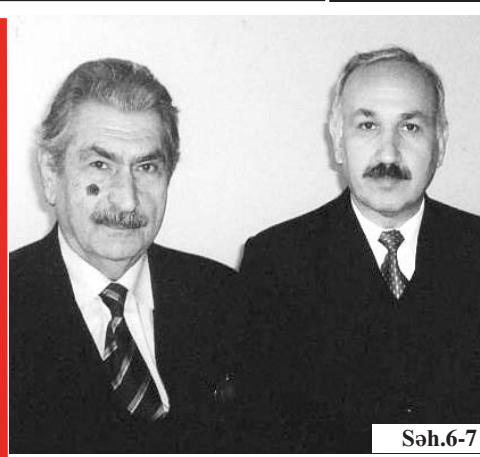
Serokwezir serdan Bexdayê

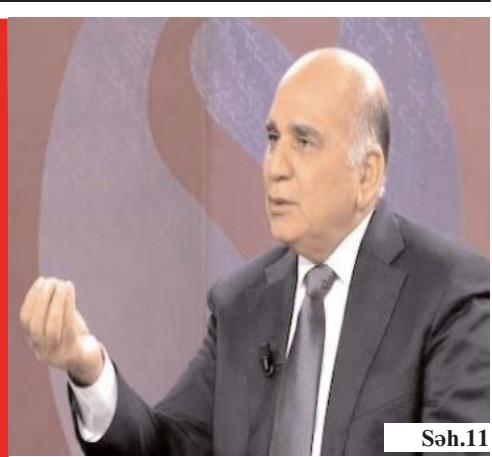
Səh. 3

Səh. 8

Səh. 6-7

Səh. 11

Abdullah Öcalanın məktubu
Qəndilə və AB-ə çatdırıldı

Sêyemîn wê ne ya
Ocalan hat belavkirin

Dostdan düşmən düzəltmək
ən böyük xəyanətdir

Heta keshayen Rojava neyên
çareserkirin, Kongreya
Neteweyi nayê sazkarin

Obama: Türkiye ile ilişkimiz zehirlendi!

Partiya sədrindən Ərdögana:
"Şəbəkə də sənsən, rəisi də"

Səh. 3

KÜRD ƏDİBLƏRİ HAQQINDA ARAŞDIRMALAR

BDPî, Li Meclîsê Ber Bi Kursiyê Ve Çûn

Səh. 8

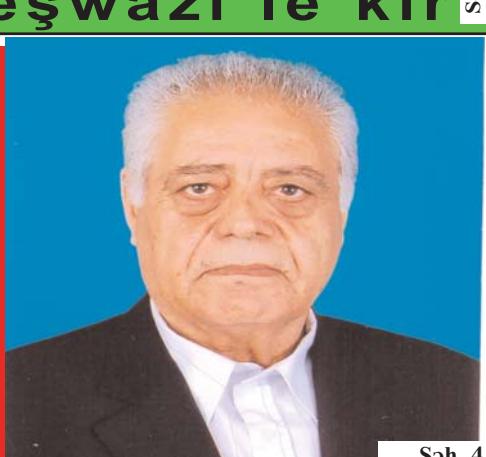
Şehristanî vê carê 'nerm' axivî,
Hewramî jî pêşwazî lê kir

'Kadim bir millet olan Kürdler beş
bin yıl önce tarih sahnesine çıktı'

Səh. 12

Səh. 8

Səh. 4

Səh. 14

Səh. 9

Partiya Demokrat
a Kurdistan'a
Tirkîye hat avakirin

RÜBAÎL ƏR

Родина ценит заслуги

Şivan Perwer: Divê Em Bi Aqil
Piştgiriye Bidin Pêvajoya Aştiyê

İlham Əliyev "Şahdəniz-2" üzrə yekun investisiya qərarının imzalanması mərasimində iştirak etmişdir

Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində "Şahdəniz-2" üzrə yekun investisiya qərarının imzalanması mərasimi olmuşdur. Prezident İlham Əliyev, xanımı Mehriban Əliyeva, bir sıra ölkələrin dövlət və hökumət başçıları mərasimində iştirak etmişlər. "Şahdəniz-2" layihəsi Azərbaycan və Gürcüstan ərazisi boyunca Cənubi Qafqaz boru kəmərinin genişləndirilməsinə xidmet etməklə Trans-Anadolu və Trans-Adriatik qaz boru kəmər-

İlham Əliyev İtaliyanın xarici işlər naziri Emma Boninonu qəbul etmişdir

Prezident İlham Əliyev qəbul etmişdir. Görüşdə "Şahdəniz-2" üzrə yekun investisiya qərarının imzalanma mərasimi

İlham Əliyev Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birleşmiş Krallığının xarici işlər naziri Uilyam Heyqi qəbul etmişdir

Prezident İlham Əliyev Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birleşmiş Krallığının xarici işlər naziri Uilyam Heyqi qəbul etmişdir.

Görüşdə ölkələrimiz arasında ikitərəfli əlaqələrin uğurlu inkişafından məmənnunluq ifadə edildi, neft-qaz sahəsində əməkdaşlığın əhəmiyyəti vurğulandı. Dünyanın en böyük enerji layihələrindən biri olan "Şahdəniz-2"nin Avropada və regionda əməkdaşlığın gücləndirilməsi baxımından önemi qeyd edildi. Həmçinin Ermənistən-Azerbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə təşkil etti.

bağlı fikir mübadiləsi aparıldı. 2015-ci ildə birinci Avropa

lərimiz arasında təcrübə mübadiləsi aparılmasının önemi

Oyunlarının Azərbaycanda keçiriləcəyinin vurğulandığı görüşdə yarışların yüksək səviyyədə təşkili istiqamətində ölkə-

qeyd edildi. Görüşdə ikitərəfli, regional və beynəlxalq məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparıldı.

İlham Əliyev ABŞ-in enerji nazirinin müşaviri Conatan Elkindi qəbul etmişdir

Prezident İlham Əliyev ABŞ-in enerji nazirinin müşaviri Conatan Elkindi qəbul etmişdir.

Görüşdə "Şahdəniz-2" üzrə yekun investisiya qərarının imzalanma mərasiminin keçirilməsi mühüm tarixi hadisə kimi dəyərləndirildi, layihəye ABŞ-in verdiyi dəstək yüksək qiymətləndirildi. Söhbət zamanı ölkəmizlə ABŞ arasında enerji sahəsində əməkdaşlığın uğurla-

hənin həyata keçirilməsindən məmənnunluq ifadə olundu, qarşılıqlı maraq doğuran digər

inkışaf etdiyi vurğulandı, Azərbaycanın liderliyi ilə bu layi-

məsələlər etrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

İlham Əliyev bp şirkətinin baş icraçı direktoru Robert Dadlini qəbul etmişdir

Prezident İlham Əliyev bp şirkətinin baş icraçı direktoru Robert Dadlini qəbul etmişdir. Görüşdə Azərbaycan ilə bp

arasında uzunmüddətli əməkdaşlığın inkişafından məmənnunluq ifadə olundu, "Şahdəniz-2" üzrə yekun investisiya qərarının Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunması və regional əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi baxımından önemi qeyd edildi. Söhbət zamanı Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti ilə bp arasında uğurlu əməkdaşlığın həyata keçirildiyi vurğulandı, bu əməkdaşlığın perspektivləri ilə bağlı məsələlər etrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

lərinin tikintisi ilə bağlı planların reallaşmasına təkan verəcək, Avropana yeni qaz dəhlizi açacaqdır. Layihə çərçivəsində 26 sualtı quyunun qazılması, həmçinin körpü ilə birləşdiriləcək iki platformanın tikintisi, Sənəqçalda isə yeni texniki emal və kompressor qurğularının inşası nəzərdə tutulur. 3500 kilometr məsafədə nəql olunacaq qaz Gürcüstan, Türkiye, Yunanistan, Bolqarıstan, İtalya və digər ölkələrdə milyonlarla istehlakçını təmin edəcəkdir. İlk qazın Avropana 2019-cu ildə çatdırılması planlaşdırılır. 1999-cu ildə kəşf olu-

nan "Şahdəniz" yatağının işlənilməsinin birinci mərhəlesi çərçivəsində 2006-ci ildən Gürcüstan və Türkiyə qaz ixrac edilir. "Şahdəniz" yatağının işlənilməsinin ikinci mərhəlesi və "Cənub" qaz dəhlizi layihələri isə dünyanın neft-qaz sənayesində indiyə qədər həyata keçirilmiş ən böyük və mürəkkəb təşəbbüsündən hesab olunur.

Prezident İlham Əliyev və "Şahdəniz-2" üzrə yekun investisiya qərarının imzalanması mərasimində iştirak edən dövlət və hökumət başçıları birgə foto çəkdildilər.

İlham Əliyev: "Azərbaycan bizim hamımızın evidir"

Dövlət başçısı Qəbələ rayonunda da dağ xızayı kurortunda xızək idman növündən istifadə etməyin mümkün olacağını bildirib. Azərbaycan Şahdağda bir

necə aydan sonra üçüncü otel açılacaq. Bu barədə məlumatı "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksində olan və "Şahdağ", "Pik Palas" otellərinin açılışında ve 2013-cü ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasimde iştirak edən prezident İlham Əliyev deyib. Prezident bildirib ki, sovet dövründə Azərbaycanda heç vaxt dağ kurortları olmayıb. "Ona görə qərar verildi ki, Azərbaycanda da olsun və Azərbaycanda bu kurort en yüksək standartlara cavab verməlidir. İnfrastruktur, oteller, qaldırıcılar, sürüşmə zolaqları və elbəttə ki, insanların rahatlığı üçün burada çox böyük işlər görülüb. Deyə bilərem ki, dünya miqyasında, Avropada dağ xızayı kurortları arasında Şahdağ artıq öz layıqli yerini tutub. Bu layihə Qəbələ rayonunda da dağ xızayı kurortunun yaradılmasına təkan verim. Orada da artıq kurort hazırkı və xızək idman növündən istifadə etmək mümkün olacaq". Prezident Azərbaycanın idman dövləti olduğunu qeyd edib. Onun sözlerinə görə, ölkədə qırıq regional olimpiya mərkəzi fəaliyyət

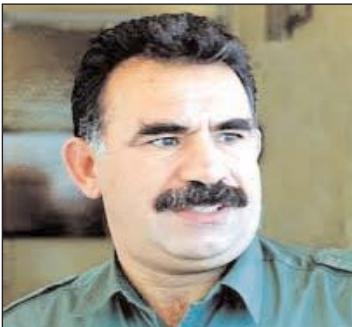
göstərir. Bölgələrdə beş mərkəz tikilməkdədir, beş mərkəzin tikintisi nəzərdə tutulur. "Bölgələrdə Olimpiya komplekslərinin sayı 50-ye çatacaq. Bakıda böyük idman qurğuları tikilir. Hazırda 65 minlik Olimpiya Stadionu, Büyük Su idman Növleri Sarayı, Gimnastika Mərkəzi, Stend Atıcılığı Mərkəzi tikilir.

2014-cü ildə biz birinci Avropa Oyunlarına hazırlıqla bağlı daha da böyük addımlar atacaq. Birinci Avropa Oyunlarının Azərbaycanda keçirilməsi dövlətimizin, xalqımızın böyük qələbəsidir. Bu güne qədər Avropa Oyunları keçirilməyib. Avropa Oyunlarının tarixi yoxdur, baxmayaraq ki, Olimpiya hərəkatı Avropada yaranıb və Avropada bərpa edilib. Avropa Oyunlarının hansı standartlara cavab verəcəyini biz müyyən edəcəyik. Bizim standartlar artıq oyunlar başa çatan-dan sonra Avropa Oyunlarının standartları kimi qəbul ediləcək. 2017-ci ildə Azərbaycanda İsləm Həmrəyliyi Oyunları keçiriləcək. Azərbaycan yeganə ölkə olacaq ki, həm Avropa, həm İsləm Həmrəyliyi Oyunları keçiriləcək. Əminəm ki, bu oyunlar həm Avropanı, həm İsləm aləmini biribirinə daha da yaxın edəcək". İlham Əliyev bildirib ki, Azərbaycan etibarlı tərəfdəşdir, layıqli dövlətdir, güclü dövlətdir, iqtisadiyyatı güclüdür, güclü siyaset aparır, idmanı güclüdür, infrastrukturunu yeniləşir. Ən önemlisi Azərbaycanda yaşayan her bir xalqın nümayəndəsi özünü rahat hiss edir. "Azərbaycan bizim hamımızın Vətənidir, hamımızın evidir. Elə etməliyik ki, bundan sonra da ölkəmizin uğurlu inkişafi təmin edilsin".

İlham Əliyev Qusarda "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksində yaradılan yüksək xidmət şəraiti ilə tanış olmuşdur

Prezident İlham Əliyev dekabrın 19-20-də "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksində tikilmiş yeni otellerin açılışında iştirak etmiş, yaradılmış yüksək xidmət şəraiti ilə tanış olmuşdur. Dövlət başçısı dekabrın 20-də xızək sürüşdü. Prezident İlham Əliyev əvvəlcə ikinci liftin yamacından sürüşüb dördüncü liftin yanına gəldi. Sonra dördüncü liftlə yuxarı qalxaraq həmin liftin yamacı ilə üçüncü liftlə yuxarı qalxaraq yeni açılan yamaclaya sürüşdü. Ölkəmizde ilk dəfə yaradılan və dünya standartlarına cavab verən bu layihənin realaşdırılması respublikada dağ-xızək və digər qış idman növlerinin, xüsusilə də turizmin inkişafı üçün geniş imkanlar açır. Dəniz səviyyəsindən 1300-2300 metr yüksəklidə yerləşən turizm kompleksinə gələnlərinin sayı gündən-günə artır. Azərbaycanda sürətlə inkişaf edən turizm sektoruna böyük töhfə olan "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksində inşa edilən və bir gün əvvəl Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə istifadəyə verilən oteller bu istirahət məkanına olan maraqlı dərtarır. Kompleksdə yaradılan şərait bir daha təsdiqləyir ki, bu gün ölkəmizdə turizm sektorunun inkişafı əsas prioritətdən

nan "Şahdəniz" yatağının işlənilməsinin birinci mərhəlesi çərçivəsində 2006-ci ildən Gürcüstan və Türkiyə qaz ixrac edilir. "Şahdəniz" yatağının işlənilməsinin ikinci mərhəlesi və "Cənub" qaz dəhlizi layihələri isə dünyanın neft-qaz sənayesində indiyə qədər həyata keçirilmiş ən böyük və mürəkkəb təşəbbüsündən hesab olunur.

Abdulla Öcalanın məktubu Qəndilə və AB-ə çatdırıldı

20 səhifelik sənədin məzgi hələlik sərənənlər. Moderator.az xəbər verir ki, Türkiyənin kurd partiyası olan BDP-dən partiya mərkəzinin vəkilləri Pərvin Buldan, İdris Balukən və HDP-e partiya sədirinin müavini Sırrı Süreyya Öndər dekabrın 7-də PKK idarı

Abdulla Öcalanla İmralıda görüş keçiriblər.

Görüş zamanı Abdulla Öcalan 13-cü görüşü zamanı bildirib ki, o, Avropa Birliyinə və Qəndilə iyirmi səhifelik məktub hazırlayıb. BDP partiya mərkəzinin vəkilləri Pərvin Buldan, İdris Balukən və HDP-e

partiya sədirinin müavini Sırrı Süreyya Öndər verilən iyirmi səhifelik məktub, İdris Balukən dediyinə görə dünən Qəndilə və AB-ə çatdırılıb. Həmin məktubun məzgi hələlik gizli saxlanılır və hansı şərtlərin, təkliflərin ieli sürülüb bilinmir.

Dəmirtaş və BDP heyəti Kürdüstan'a gedir

Moderator.az xəbər verir ki, Türkiyədə kurd'lərə mənsub olan BDP sədri Selahəddin Dəmirtaş və onunla gedən heyət, YNK-nin dəvəti ilə Federativ Kürdüstan Bölgəsinin Süleymaniye şəhərinə gedəcəklər. BDP heyətində Dəmirtaşla birgə, Qars millet vəkili Mükiyə Birtanə və Van millet

vəkili Nazmi Gür də olacaq. Ziyarətin bu gün maşınla gerçəkləşdiriləcəyi bildirilir.

Məsələ ilə bağlı media nümayəndələrinin suallarına cavab verən Dəmirtaş 2 gün boyunca bir sıra görüşlər keçirəcəklərini söylədi. YNK-nin Xarici Əlaqələr Sorumlusu Molla Bəxtiyarın dəvəti ilə

Kürdüstanın Süleymaniye şəhərinə gedəcəklərini deyən Dəmirtaş son dönmədəki görüşlərdə Kürd təşkilat və siyasiler arasında yaşanan sixintinin, anlaşılmazlığın dəyərləndirilməsi, kurd'lər arasındakı milli birliyin möhkəmləndirilməsi gündəmlərində olduğunu bildirdi.

Partiya sədrindən Ərdoğana: "Şəbəkə də sənsən, rəisi də"

Türkiyədəki "sui-istifadə və rüşvet əməliyyatı" haqqında ilk dəfə danışan Cümhuriyyət Xalq Partiyasının (CXP) sədri Kamal Kılıçdaroğlu baş naziri günahlandıraraq "şəbəkə də sənsən, şəbəkə rəisi də" deyib. Publika.Az -in Türkiyə mətbuatına istinadən verdiyi məlumatə görə, "sui-istifadə və rüşvet əməliyyatı"ndan 4 gün sonra danışan CXP idarı baş naziri sərt şəkildə tənqid edib.

Baş nazirin "bizə niye

xəber vermədilər?" sözlərinə K.Kılıçdaroğlu "Sənə niye xəber verilsin? Sənə xəber verilməsi cinayətdir" şəklində cavab verib. "On dörd aydır xəberinin olmadığını deyir. Sənə niye xəber verilsin? Sənə xəber verilməsi cinayətdir. Mənə xəber verməyəni şəbəkə rəisi elan edərəm deyir. Şəbəkə də sənsən, şəbəkə rəisi də", - CXP sədri bildirib. "Dəniz Fəneri" hadisəsində də baş nazirin əvvəl-

cədən xəbərdar edildiyini deyən partiya sədri amma

bunun heç bir faydasının olmadığını vurğulayıb: "Dövlət içinde şəbəkənin olduğunu deyirlər, polis rəislərini dəyişdirirler. Yaxşı, oğrunun heç bir günahı yoxdurmu? Nazirləri kreslərində, uşaqları işə nəzarətdədir. Sən həmin nazirləri niye hələ də kreslosunda saxlaysan? Həmin kreslər onların atalarının mali deyil. Əger saxlayırsan, sən de sui-istifadənin bir parçasısan. Türkiyənin təmiz siyasetə, təmiz cəmiyyətə ehtiyacı var".

Dövlət Departamenti Dağılıq Qarabağla bağlı çağırış etdi

ATƏT-in gündəliyində həlli uzadılmış münaqişələrin həlli üzrə konkret və real addımlar əsas yer tutmalıdır. Publika.Az xəbər verir ki, bu barede dekabrın 13-də ABŞ Dövlət Departamentinin saatında dərc olunmuş bəyanatda deyilir.

Sənəddə bildirilib ki, təşkilat bundan sonra da həlli uzadılmış münaqişələrin həllində rol oynamaqdə davam etməlidir. Azərbaycan və Ermənistən xarici işlər nazirləri Kiyevdə Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması üzrə dialogu davam etdirmək üçün görüşüb, ABŞ, Rusiya və Fransanın

nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri ilə birgə bəyanat veri-

bələr. Həmin bəyanat ATƏT-in Nazirlər Şurası tərəfindən bəyənilib. Bəyanatda deyilir ki, bu görüşlər münaqişənin sülh yolu ilə nizamlanması üzrə irəliləyişə nail olunmasında ümidi verici amildir.

Azərbaycan və Ermənistən XİN rəhbərlərinin görüş yeri və vaxtı müəyyənləşib

Görüş 2014-cü ilin yanvar ayında olacaq. Siyaset 2014-cü ilin yanvar ayında Azərbaycan və Ermənistən xarici işlər nazirlərinin ilk görüşü keçirilecek. ANS PRESS-in verdiyi məlumatə

göre, bu barede ATƏT-in rəsmi saytının yaydığı açıqlamada bildirilib. Açıqlamada qeyd olunur ki, həmsədrler 2014-cü ilin yanvar ayında ATƏT-in yeni rəhbəri ilə münaqişə ilə bağlı

müzakirə aparmaq üçün İsvəçrəyə gedəcələr. Onlardan sonra her iki ölkənin xarici işlər nazirlərinin gözlənilən zirvə toplantısına hazırlıqla bağlı görüşləri planlaşdırılır.

Hər hansı bir yenilik və ya açıqlama olacaqsə Polis özü mətbuatı dəvət edəcəkdir. Polisin Vətən və Qeyrəttəpədə yerləşən məbuat üçün xidməti otaqlarının açar və giriş kartlarını təhvil vermələri KİV nümayəndələrindən xahiş olunur". publika.az

Türkiyə polisi mətbuata sərt yasaq qoyma

İstanbul Polis İdaresinin yaydığı yazılı açıqlamada bütün Türkiyə ərazisində mətbuat nümayəndələrinin polis idarələrinə daxil olması bu gündən etibarən yasaq edilib.

Türkiyə mətbuatı xəber

verir ki, polisin yaydığı yazılı açıqlamada belə deyilir: "Rəhbərliyin təlimatıyla 22.12.2013-cü il tarixində etibarən mətbuat nümayəndələrinin bütün Türkiyə ərazisində polis idarələrinə girişi yasaqlanır.

təxminən 6 min kv.km olan Urmiya gölünün 70 faizi 50 il

ərzində tamamilə quruyub və şorənlığa çevrilib. Göldəki suyun seviyyəsi isə 1995-ci ildən azalmışa başlayıb. Artıq Urmiya gölünün ərazisi çox kiçilərək və 5 adadan ətrafindakı su tamamilə quruyub. Mütəxəssislər duz fırıldalarının baş verəcəyi və insanların sağlığına, təsərrüfatı xeyli ziyan vuracağı barədə dəfələrlə xəbərdarlıq ediblər. publika.az

Urmiya gölünün ətrafındaki 38 kənd boşalıb

həmin ərazilərin kənd təsərrüfatına yararsız olmasına: "Həmin kəndlərin əhalisi işsiz qaldıqları üçün doğma torpaqları tərk etməyə məcbur olub". Urmiya Universitetinin müellimi deyib ki, gölün qurumasının qarşısını almaq üçün praktiki və inzibati işlər davam etdirilməlidir: "Çünki Urmiya gölü Qərbi və Şərqi Azərbaycan, Kürdüstan vilayətləri ilə yanaşı, İranın ən böyük daxili drenaj hövzələrindən biridir".

M.Məhəmmədi vurğulayıb ki, hazırda bölgədə kəskin quraqlıq və suyun həddindən artıq istifadə olunması səbəbindən Urmiya gölündə suyun seviyyəsinin aşağı düşməsinə gətirib çıxarıb:

"Ümumilikdə davamlı quraqlıq, iqlim dəyişikliyi, illik yağıntının azalması, əkin sahələrinin artması, bəndlərin tikintisi, ildə 24 milyard kubmetr suyun hözəyə axmaması və yer küresinin temperaturunun 1.5 dərəcə artması Urmiya gölünün qurumasının əsas səbəblərindən. Urmiya gölü mədəni irs və dəyər, insan kapitalı və yaşayışının bir hissəsi, bölge camaati üçün həyati ehtiyacdır. Bununla belə hesab edirəm ki, planlaşdırma və işçi qrupu qrupu yaratmaqla Urmiya gölünün ekosistemini dirçəltmek olar". Xatırladaq ki, Urmiya gölü İranın Şərqi və Qərbi Azərbaycan vilayətlərinin ortasında yerləşir. Sahəsi

Türkiyədən kurd'lərə ana dili, ermənilərə torpaq...

Türkiyədə özəl orta məktəblərdə kurd dilində təhsilə icazə veriləcək. Lent.az-in

Türkiyə mətbuatına istinadən verdiyi məlumatə görə, bu, hakim partiya və Ədliyyə Nazirliyinin birlikdə hazırladığı Demokratik-ləşmə Paketi adlı layihədə yer alıb.

Kurd dilində dərsliklərin hazırlanmasına Türkiye Təhsil Nazirliyi məsul olacaq. Layihədə belə dərsliklərin sürətlə hazırlanması üçün təqvim də yer alıb. Dövlət qurumlarında, o cümlədən təhsil müəssisələrində çalışanların geyiminə də sərbəstlik veriləcək. Bununla da qadın müəllimlərin çadra və çarşabla dərsə gəlməle bilmələr. Layihədə əlevi, digər dinlərin mənşubları ilə bağlı məsələlər də nəzərdə tutulub. Əlevi, ibadət etdikləri Cəm evlərinə dərnek statusu verilməsi, inanc mərkəzləri ilə bağlı qanunvericiliyə dəyişikliklər edilməsi planlaşdırılır. Bu halda Cəm evləri elektrik, su və digər kommunal xərclərdən azad olacaqlar.

Qeyri-müsəlman kəsimlərə ərazi və mülkərin qaytarılması probleminin hellini tapması ilə bağlı maddələr daha çox diqqət çəkir. Çünkü hazırda Türkiyədə belə təleblərlə en çox erməni kilsələri çıxış edir.

Sənəd artıq baş nazir Rəcəb Tayyib Ərdoğana təqdim olunub.

Türkiyəli nazirin Zərrabla şok telefon danışıği ortaya çıxdı

"Daha da irəli gedərsə, deyərsə ki, qardaşım, mənim üstüme geldi, məndən belə bir rüşvet istədi" Siyaset Azərbaycanlı iş adamı Rza Zərrabın onu izləyən polis işçisi Orhan İncədən qutrulmaq üçün Türkiye daxili işlər naziri Muammer Gülərə müraciət etməsinin telefon yazıları ortaya çıxbı. ANS PRESS Türkiye mətbuatına istinadən bildirilir ki, Orhan İncənin İstanbulun Fatih rayonunun polis rəisinin müavini vəzifəsində çıxarılmasıdan az əvvəl qeyd edilmiş telefon danışığında Muammer Gülər Zərrab deyib: "Lazım olsa, (Orhan İncə) daha da irəli gedərsə, deyərsə ki, qardaşım, mənim üstüme geldi, məndən belə bir rüşvet istədi... Xeyr, bundan da ireli gedərsə, o zaman da mən sənin dilindən iki kəlmə ifadə alaram, bununla bağlı eyni gündə qərar çıxardıram və onu işdən atdırıram", -deyir. Zərrab isə bildirib: "Mənim ifadəm çox olub, 1 ay əvvəl də alıblar, o təhdid məsələsində aldılar".

Zərrab avqust ayında İstanbul prokurorluğunə etdiyi müraciətdə telefonla zəng etmiş bir adamın onu ölümle tehdid etdiyini bildirmişdi. Onu axtaran şəxsin telefonda "Mən ağrılı Əhmədəm, gəlib başına çaxacam, səni məzara basdıracağam" dediyini bildirən Zərrab sözügedən adamın dəvələndən tanışı olan Orhan İncə tərəfindən göndərile biləcəyini irəli sürüb, həyatına tehlükə olması üzündə evinin və iş yeri ətrafında təhlükəsizlik tədbirləri görülməsini tələb etdi. Bundan sonra Orhan İncə bunan sonra Osmaniyyə, daha sonra isə Zonquldaka göndərilib.

Nâriman
Êyyub**RÜBAİLƏR**

Nâ deyim fələyin hər gərdişinə,
Yaramaz olanı çekir döşünə.
Yararlı insanlar bəzən görürəm,
San ki yaramayır onun işinə.

Dərisi beş qəpiye dəyməyen kəsi,
Ucadır, gur çıxır onun nəfesi.
Özünü aparır hamidan üstün,
Şişir, danişanda gur çıxır səsi..

Kölgəsiz insanın xoş gedir işi,
Sayılmayı heç vaxt onun keçmişİ.
Yadından çıxarıb keçmişini də,
Yaramazlıqlardır onun vərdi.

Dişisi boyayı günde qaş gözü,
İcazəni verir erkəyin özü.
Gözellik evindən çıxmayı günde,
Erkəyin dişiyə keçməyir sözü.

Qeyrətsizi başa salmaq olmayı,
Boş gəzməklə heç vaxt cibin dolmayı.
Boş-boş gəzib kimsələrdən umma sən,
İşleyəni ancaq işleyən sayır.

Söyləmir ki arvad. Vardır nəticən,
Az qalıbdır hətta olsun kötүen.
Mən ki səni bəyənmışəm gənclikdə,
Niyə dayanmayır o olan özən?

Özünü bəzəməz ağıllı arvad,
Bəzənəndə mənə olursan ki yad.
Axi səni sevib almışam ki mən,
Kimə bəzənirsən ay evi bərbəd?

Bəzəndin qız vaxtı aldi bir kişi,
Cavanlıqla bu iş hamının işi.
İndi kimin üçün bəzənirsən sən?
Burax birdəfəlik moda vərdi.

Dörd yanına dolub oğulun, qızın,
Kinayeli baxar olan baldızın.
Sənin bəzənməyin xoş gəlmir heç an,
Vaxtsızdır, keçənməz olan hər nazın.

Tərgit bu adəti ay vətən qızı!
Sevdiyin kişisinin ayı-ulduzu.
Tumar ver teline öz əllərinə,
Qəbul etmə bəzənən hər arsızı.

Yuyun səhər-səhər çeşmə başında,
Qoy qalsın yerində qara qaşın da.
Heyifdi qaşını qırıma heç zaman,
Ona rəva bilməz ahil yaşında.

Çox sıxır gündəlik məni zəmanə,
Vaxtsız başa saldı dəni zəmanə.
Şair qəm qüssəni qov sən başından,
Qovmasan tez yixar səni zəmanə.

Varlılar bürünüb qızla, zərə,
Yığırlar daş-qası gizli bir yerə.
Fəqət bilməyirlər faydası yoxdur,
Gedəndə məzara verməz səmərə.

Qanmazlar görəndə könülüm usandı,
Əhiləşdirməyə heyvan asındı.
Vay halına qanmazı dindirəndə,
Görəcəksən insanlığını dandı.

Ömür çaylar kimi axdiqca gedir,
Xoş gün görmədikcə qəlbəri didir.
Bir də görürsən ki özür tükənib,
Bilmirsən ki gedən ömürdən nədir.

Yorulandan sonra işləmir beyin,
Gedə bilmərsən sən yeyin-yeyin.
Getməyə dizlərin taqətdən düşür,
Onda ha əsəbleş, ha gündə deyin.

Çox deyinməyin də yoxdur mənəsi,
Bircə yaddan çıxmır ana layası.
Çün ki o laylalar qana sorulub,
Silir qana düşən olan hər pası.

Mən də pərvənətek oda yanmışam,
Yandıqca dünyani onda qanmışam.
Cavan ikən çəkmişəm ev qeydini,
Sanmayın ki, etdikcə usanmışam.

Usanmağım olmayıacaq heç zaman,
Məğrur doğulmuşam ejipil anadan.
Atam cavan getdi, O sıxı mən,
Şair həqiqəti nə gizlət, nə dan.

Həqiqəti danan nakişidir bil,
Tərbiyə görməyən yaramaz, səfil.
Elə yaramaza ha hörmət eyle,
Hörmət eylesən də o qanan deyil.

Hörmətlər eyleldim yaxına-yada,
Xeyrini görmədim fani dünyada.
Yaxşılığı qanız heç başa düşməz,
Çünki o sahibdir şərəfsiz ada.

Çox yatma əzizim, yatan ac qalır,
Ac qalan insan da vaxtsız qocalır.
Çatdır öz ömrünü əməkla başa,
İşsiz adam utanaraq alçalır.

(ardı var)

Şəfalı əller

(Əvvəli ötən sayımızda)

Gül kimi qonçəsi bənizi solur,
Oala gözləri yaşlarla dolur.

Qonşular toplaşib bəyin başına,
Yaman su qatılıb onun aşına.

Sızlayan gəlinə hey baxıb durur,
Gələn hər həkimə eyhamlar vurur.

Nə həkim, ne təbib əli dəyməsin,
Kürdlərin töhməti məni əyməsin.

Mən də şərt qoyram sizin torpağa,
Bu torpaqdan olan dursun qabağa.

Elə bir təbib ki əli dəyməsin,
Xəcalət qalmasın boyun əyməsin.

Oğlumun hər zaman dik dursun başı,
Loğmanı düz tapın, olmasın naşı.

Gəlinim sağalsın, olsun bir məlek,
Xalatin mən verim, olarsa gərek.

Gələnlər qayıtdı, həkimlə-loğman,
Bu bəyin işinə tapmadıq dərman.

Kürd mahalında olan adəti qayda,
Minkendən ağsaqqal Şahsuvar bəy de

Ziyarətə gəlib, darıxma dedi,
Onunla çay içib, yemək də yedi.

Dərdimiz var isə, dərmanımız var.
Dünya gözümüzdə olmayacaq dar.

Bozlu mahalında İbrahim bəyin,
Eldən əsirgəmir təbib əməyin.

Cərrah bıçaqından iti neşdəri,
Xalqın loğmanıdır illərdən bəri.

Məlhəmi sajalmaz yaraya dərman,
Sinişa-çixığa olubdu loğman.

Bir çapar göndərdim, gələcək yeqin
Düzələr bələlər, olun siz əmin.

Çaparı dinlədi o müdrik qoca,
Çiynindəki yükden, ad sanı uca.

Bizi imtahana çekir hiyəlegər,
Qız verən cəfasın çəkməli məger?

Xeyli düşənərək ayağa qalxdı,
Arpa torbasını oxura taxtı.

Köhlənin belinə qoydular onu,
Üzündə rübəndi, qızılı donu.

-Atımın qarnının altında çatın,
Ayaqlar üstündən yaylıqlar atın.

Bağla bir-birinə, bir az da yumşaq,
Bu oğlan çok dəyir, gözümə qoçaq.

Qızlar dəsde ilə sudan gələndə,
Gördüllər kurd qızın, köhlən belində.

Tökdüllər ləyənə suyu durmadan,
Allah kömək olsun, qurtarsın dardan.

Süb tezdən oturub köhlən belinə
Aynalı tūfəngi alıb əlinə

Üz tutdu dağlara yaylağa sarı
Köhlən surətinə görəyin barı.

Arpa yemiş köhlən dördnal qaçırdı
Çinqıl dırnağında alov saçırı

Günəş boylananda çatdı obaya
Cavanlardan biri, gəldi qabağa.

Xoş gəldin elədi, cilovu tutdu
Köhlən şahə qalxdı, sarısın uddu

Geri dur ay bala köhlən çox sərtdir
Şıltاقlıq etməyi, başına dərddir.

Çevik hərkətə atdan enərək
Gəlinin anasın, görüm mən gərek

Yoxsa gecikərik, onszuda gedcir
Uşaq əzab çekir, sizə nə vecdir.

Kürd anası gəldi, etdilər söhbət
Təbib təyin etdi xəstəni ələbt

Omba sümükləri çıxıb yerindən
Onu çox incidir, ağrı dərindən

Belə bir gümanla, atın cilovun
Vermədim kimsəyə olmasın oyun.

Gətirin ortaya, böyük bir leyən,
Orda sakit durub, boynunu əyən,

Qızlarım hərəsi, sudan gətirsin,
Köhlənim doyuncu onu içərsin.

Qız-gəlin gedəndə, bulğa sarı
Vaxtı itirmədi söylədi, -barı.

Əlini sən də ver yarın əlinə
Al qucağına mindir, köhlən belinə.

Deyərək üz tutdu yeznə balaya,
Qoymaram düşəsiz, heç siz bələyə.

Ana, bacı, oğul, gəlini yerdən,
Yavaşa qaldırıb hamısı bərdən.

Köhlənin belinə qoydular onu,
Üzündə rübəndi, qızılı donu.

-Atımın qarnının altında çatın,
Ayaqlar üstündən yaylıqlar atın.

Bağla bir-birinə, bir az da yumşaq,
Bu oğlan çok dəyir, gözümə qoçaq.

Qızlar dəsde ilə sudan gələndə,
Gördüllər kurd qızın, köhlən belində.

Tökdüllər ləyənə suyu durmadan,
Allah kömək olsun, qurtarsın dardan.

Ramiz
Qərib

Axşamdan arpanı yeyən köhlənin,
Dərələr keçmişdi, keçilməz dərin.

Yanırdı ciyəri, vermədi aram,
İçməyə başladı suyu durmadan.

At sudan içdikcə qarnı şışdırı,
Ağrıdan gəlinin canı bişirdi.

Boylanıb, boynunu bükən ərinə,
Qışqırkıda ayaqımı, düsdü yerinə.

Şaqqlıdadı birdən omba oynağı,
Artıq dikəlmədi oğlan papağı.

-Kəsin yaylıqları, açılsın ayaq,
Ona arxa olsun, öz əri daya.

Yaşayın şad-xürrəm bəxtəvər olun,
Bizim bu dağlardan, nigaran qalın.

Düşəndə hərdən bir təbib yadına,
Gül-çiçək sovqatı, yazın adına.

Cəld sıçrayış ilə köhlənə mindi,
Bir göz qırpmında dağlardan endi.

Bu mənzərəni görən, bəy birdən dedi:
Şahsuvar bəy bu necə hərəket id?

Nə bir salam verdi, nə sağol dedi,
Tələsik bu işlər, başımı yedi.

Bir şəyərə başa sal, aydınlıq getir,
Lap çəş-baş qalmışam söyle bu nadir.

Qutardı töhmətdən, qurtardı dardan,
Sağaltıdı gəlini, əlin vurmadan.

Salamı vermedi, ona görəki,
Bəy olsan, deyilsən hələki zəki.

Pənah getirdiyin dağlar torpağı,
Başa qaxıcı deyil, bağçası- bağı,

İmtahanın verdi növbə sənindir
İndi qıymətləndir, işlər çətindir.

Bəy qalxdı ayağa, dedi oğluna,
Bir balalı inek, müştuluq ona,

Əlində duz-çörək yağıla, təbibin,
Apar qapısına bağla təbibin.

Bakı 15-20 dekabr 2010.

Bi xedərî pêpez dikiñ hev bi lez,
Xwefiroşin, gelfiroşin bê pivan,
Hemberî hev temam b

KÜRD ƏDİBLƏRİ HAQQINDA ARAŞDIRMALAR

Ərebe Şamo

Kurd nəsrinin öncülərindən biri olan Ərebe Şamo 1897-ci ildə Qarsın Suzuz kəndində anadan olub. Uşaqlığı çətinliklə keçən Şamo müxtəlif bölgelərdə çobanlıq edir, dəmir yollarında fəhlə işləyir. Bu dövürdə Rus, Türkçə, Yunan və Erməni dillərini mükemməl öyrənir. Çox dil bilməsi onun gələcək həyatında mühüm rol oynayır. 1914-1916-ci illər arasında

tərcüməçilik edir. 1916-ci illərdə dəmiryol inşaatında işləyərkən bolşeviklərlə tanış olur. Sosyalist baxışları bu dövürdə formalamaşmağa başlayır. Eytiyac və çətinlikdə keçən uşaqlığı onun sosyalistlərin ideyalırana dahada yaxınlaşmasına səbəb olur. 1920-ci ildə Moskvaya gedən Ərebe Şamo Moskvadada təhsil alır, Təhsilini bitirdikdən sonra Təhsil aldığı inüstüda bir mütdəd çalışır və sonra O zaman ki, SSR Mərkəzi Komitəsinin qərarı ilə Ermenistana göndərilir. Ermenistanda yaşayan kürdlər arasında sosyalist ideyalarını təbliğ edən Ərebe Şamo o dönemde kürdlər arasında aşırılığın baxışlarının aradan qaldırılmasının, orda yaşayan müsəlmanların təhsil almalarına yardımçı olur. Onun bu çalışmalarının nəticəsi olaraq 1928-ci ildə

bir qurup gənc Leningrad Şərqşunaslıq institutuna göndərilir. Buda Ərebe Şamounun nə qədər təhsilə önem verdiyinin bariz göstəricisidir.

Ərebe Şamo 1929-cu ildə şərqşunas H.A. Orbelenin rəhbərliyi altında Kiril əlifbası əsasında kürd əlifbasını hazırlayır. 1930-cu ildə kürdə nəşrə başlayan "Riya Teze" (Yeni yol) qəzetinə rəhbərlik edir. Bu qəzətdə Ərebe Şamounun "Emre Lenin", "Tefiqə Revelusiya Oktyabr", "Kolxoz u Kara Ve Ji Gundiyən re" adlı kitabları çap edilir. 1931-ci ildə Leningradada dəvət edilir və Leningrad Universtetində kürd dilinin ıqivistikasını tədris etməyə başlayır. Bu dövürdə kürdşunas Qenatə Kurdo, İshak Sukermanla birlikdə kürd dilinin inkişafı istiqamətində də dəyərli çalışmalar aparmışdır.

Yazıcının 1935-ci ildə nəşr

edilmiş "Şivane Kurd" (Kurd Cobanı) romanı kürd ədəbiyyatında ilk romanı. Romanın kürdlerim yaşam mədəniyyətindən tutmuş, düşünəcə fəsəfəsini ortaya qoyur. Həmçinin müəllifin soyalist olması və o dövrün tələblərinə uyğun bir biçimdə soyalist dünya görüşüdə əsərdə öz əksini tapıb. Əsər Azərbaycan, Rus, Ərəb, Alman, Fransız və s. Dillərə tərcümə edilərək nəşr edilib. Bunun ardınca 1966-ci ildə müəllifin "Dimdəm" romanı nəşr edilib. Əsər eyni adlı kürd dastanının motivləri əsasında yazılıb. Hadisələr İran Kürdistanının farslar tərəfindən işgal edilməsini və 1939-cu ildə Dimdəm qalasında Xan Çəngəzrinin və silahdaşlarının farslara qarşı sonuncu əsgərə qədər vuruşmasını canlandıır. Bu əsərdə zaman zaman müxtəlif dillərə tə-

cümə edilərək nəşr edilib. Müəllifin 1969-cu ildə nəşr edilən "Jiyana Bextavar" romanında bədi estetik baxımından güclü əsər hesab edilir.

Əsər 1930-cu il hadisələri zamanı kürdlərin müxtəlif yerlərə köç etməsini və onların bu köçlərde üzləşdiyi çətinliklər və fəlakətlər eks olunur. Həmçinin əsərdə Oktyabr inqilabından sonra Sovetlər birliyi sərhədləri içinde yaşayan kürdlərin yaşam tərzini eks etdirir. Ərebe Şamounun Sonuncu Romanı olan "Hopo" əsəri azadlıq ideyalarını, soyal yaşam mədəniyyətini özündə cəmləşdirən əsərdir. Əsər müəllifin digər romanlarına nisbətən nikbin bir əhvalda qələmə alınır. Ərebe Şamo həmçinin dramatik növdədə qələmini sənamışdır.

Özündən sonra dəyərli əsərlər qoyan Ərebe Şamo 1978-ci ildə vəfat etmişdir.

səlib yeqin ki... xəyanət etmişdi!

Koço, bədirlənən ayın aydınlığında silahını Guleye tuşladı və : "Al gəldi Gule! Düşməndən önce ilk güləni sənə sıxım.."

Gülə səsi gecənin qaranlıq süküntü qovaraq hədəfini incə bir yalıq kimi yerə sərdi.

Sonra Koço ayağa qalıxdı və kəndlilərə üzünü çevirərək: "Tələsin düşmənin yerləşdiyi mövqeylərə hücum edəcəyik!" Getdilər. Lakin düşmən heç müdafiə olunmadı. Hər kəç çəşqin halda ağızları açıq qalmışdı. Düşmən düşərgəsindəki otaqda ilginc şəyərlə qarşılaşdırıldı. Düşmən komabırının başı kesilmişdi, hər yer qan içindəydi.

Koço, qırx kəndli ilə düşmənə pusqu qurmuşdu. Gecə zülmət qaranlıq idi. Uca dağlarının üstündə yarı qaranlıq, qırmızı bir ay yüksəlməye başladı. Top səsləri artıq kəsilmədi. Polo dağlarına, yurduna kəderli bir şəkildə baxdı.

O, bir dəfə and içmişdi. İslədiyi on beş illik gunahları əf edirəcəydi. Düşməni ölkənin sərhədlərindən içəri buraxmayaqdı. Polad ürəyində azadlı alovu yanındı. Heç vaxt o belə intiqam hissi ilə, hirsle görünməmişdi. Bir an Gule ağlına gəldi, onu sevirdi. Ətrafına baxdı, Guledən əser əlamət belə yox idi. O an döyüscülərdən biri səsləndi: "Baxın düşmən tərəfdən gələn var". Gələn kölgə qoxusuz və həyəcansız, rahat rahat gəlirdi. Yüksələn bir səs gələnin kim olduğu şübhəsini nərtən qaldırdı: "O namusuz Guledi"

Başqa bir kəndli: "O namusuz bizi hiyləyə qurban etdi!"

Koço əsəbi halda qaşlarını çataraq öünüə baxırdı. O da kəndlilərin dediyinə qoşulurdu. Gulenin düşmənin yanında nə işi var idi. Yerlərini düşmənə

Nureddin Zaza

olan sənətkar, həmçinin "Mem Aslan" dastanını "Şeri Azadi" adlı əsərini fransızca nəşr etdirir. Müəllifin aftobioqrafik əsəri olan "Ma Vie de Kurde" əsəri 1982-ci ildə nəşr edilir. Bu əsərdə müəllif öz həyatını əhatəli şəkildə eks etdirib. Böyük aydın və modern kürd ədəbiyyatının inkişafında önəmlı yer alan Nureddin Zaza 1988-ci ildə uzun sürən xərçənk xəsdəliyindən mühacirətdə vəfat edir və Lozanda şəhidlər xiyabanında dəfn edilib.

**Nureddin zazadan
bir hekayə
(tərcümə edən
Nofəl Ədalət)
GULE**

Kəndlilər Reşonun qonağ evinde oturub səhbət edirdilər. Düşmən kənndən bir neçə kilometr uzaqlıqda idi. Ata baba yurdları, torpaxları Şadiya kəndi bir neçə günə onları əlinə keçəcəyidi.

Bir çərə tapmaq üçün hamı düşündürdü. Hava çox tutqun idi, qaranlıq və şidətli yağış insanlar üzərində ayrıca bir qorxu yaradırdı. Elə bu vaxt qapı şidətə açıldı. Dağların kralı Polo Koço səggiz adamıyla içəri girdi. Tamam su içindəydi, silahlarının lüləsindən su süzüldürdü. Bütün kəndlilər bir ağızdan qışkırdı: "Kürd Polo, dağların kralı, Kürdüstana xoş gəldin, buyur eyleş!"

Koço oturmadi, otağın

ortasında bir genral ədasiyla, yüksək və zəhimli bir sələ dil-ləndi: "Kəndlilər! on beş ildi mən gunah işləyirəm, yol kəsirəm insanlara pislik edirəm bu ağır günlərdə kimsənin ağızını bıçaq belə aça bilmir. Bu gecə ölkə torpaqları üzərində yaşıdagımız sonuncu gecə olacaq bəlkədə. İslədiyimiz gunahların bağışlanması üçün and içdim, düşməni ölkə torpaqlarından çıxaracağam."

Şomindəki alov divarda eks olunurdu, Polo ətrafına baxır, qəzəbdən gözləri parıldayırdı. Qırx kəndli bir yerdə ayağa qalıxdı: "Bizdə and içirik, səninle bir yerdəyik, igit kürd"

Bu vaxt qapı yenidən şidətə çırılıb açıldı. İncə, zərif görkəmli bir gözəl xanım, küləkdə çırpınan incə bir budaq kimi içəri girdi: "Məndə səninləyəm, məndə səninləyəm polad ürəkli adam!"

Bütün kəndlilər hamı bir ağızdan rişəntə gülərək bağırıldı:

"Şərefsz Gule,
Namusuz Gule!"

Gule bu kəndən idi. Bir neçə il bundan qabaq onu zorla istəmədiyi biri ilə evlənmişdir. Gule istəmədiyi həyat yoldaşını qətlə yetirib çarəsiz qaldığında Koçaya qoşularaq dağlara qaçmışdı. Kəndlilər Gulenin bu hərəkətinə görə ona pis bir qadın kimi baxar, ona qapılarını belə açmazdır. Koçonun qorxusu olmasayı onu bir qaşış suda boğardılar. Koço onu döydənə belə Gule: "Vur məni aslanım, yoranan vur!", "Sən mənim qadınım, mən sənin həyat yoldaşın sənsiz olmaz" deyirdi Koço.

Gule üçün dağlarda Koço ilə ciyin ciyinə yaşamaq, mağaralarda yatmaq, qarda gəzmək bir xoşbəxtlik idi.

O gecə Gule yenə ağlayırdı, amma bu dəfəki ağlamaq Koçonun döyməyindən deyildi.

Nofəl Ədalət

Dostdan dü şmən dü zəltmək ən böyü k xəyanətdir

Müsahibimiz xalq şairi, böyük demokrat, azadlıq carçısı Söhrab Tahirdir

-Söhrab mü əllim, biz bilirik ki, siz həyatda tarixən kürd xalqı ilə bağlı olmuşunuz. "Diplomat" qəzətində kürd xalqı ilə Azəri xalqının dostluğu barədə, bu xalqların birliyi haqqında tarixən bir-birilərinə arxa olduqlarının canlı şahidi kimi gördü kləriniz hadisələr haqqında bizə n danışsaqsınız?

-Sizin bu mövzuya toxunmanız mənim ü rəyimədir. Qəhrəman kürd xalqı haqqında saatlarla danışsam, yenə qurtarmaz. Mən kürd xalqını, yəni siz kürd lər deyirsiniz, bu demək olar ki, mənim heç xoşuma golmir. Həmimətə deyəndə kürd xalqı demək lazımdır. Kürd xalqını mən həm qüdrətli, həm şücaətli, həm də rəşadətli bir xalq kimi tanıyıram. Dünənada ər beşaltı qəhrəman, fədakar xalq varsa, onun biri də kürd xalqidir. Yüz ildir ki, mənim atamın, əmilərimin, dayılarımın, babalarımın danışlığı səhbətləri, ora daxil edərək deyirəm və son skən ildə gözü mü n qabağında olan hadisələrə əsasən deyirəm. Amma əmilərim, dayılarım kürdlərlə vuruşmalarda İran qoşunlarında zabit kimi iştirak ediblər. Bu yüz ildə kürd xalqı doğrudan da çox şücaətli döyüşlər göstəriblər, azadlıq yolunda olmasızın fədakarlığını ediblər. Boş əllə böyü k dövlətlərə qarşı, azadlıq mü barizəsi apararaq döyüş blər. İngilis dövlətinə, Amerika dövlətinə, Türkiyə dövlətinə, İran və İraq dövlətlərinə qarşı vuruşaraq bir çox olmazın qəhrəmanlıqlarını göstəriblər.

Kürd xalqının ən böyü k faciəsi onun beş yerə parçalanmasıdır. Belə desək, kürdstan ərazisi beş dövlət tərəfindən işgal olunub. Və bu xalq beş işgalçı dövlətin ərazisində yaşayır. Bu işgalçı dövlətlər bu xalqı beş yüz ildən artıqdır ki, assimlyasiyaya, yoxetmə siyaseti aparsalarda, böyü k kürd xalqı, öz zəngin mədəniyyəti sayesində, cəsarəti sayəsində sürgün olunduğu ərazilərdəki yerli sakinləri assimlyasiya ediblər, amma özləri assimlyasiya olmayıblar. Beş dövlət, kürdstan və kürd xalqının milli torpaqlarını beş yerə bölüb və adı əhalisi kimi onları idarə ediblər. Kürd xalqı həmisi bu cür ədalətsizliyə qarşı, azadlıq ideyası uğrunda mü barizə aparması kürdstan xalqının, kürd xalqının birləşməsi, bir vəhətə halında yaşaması, kürdstan dövlətinin yaranması, onun əsil aparıcı ideyalarındandır və buna da kürd xalqının çox böyü k huquq və səlahiyyəti var. Mü barizə aparmağa, vuruşmağa səlahiyyəti var, partiya şəklində də mü barizə etmə səlahiyyəti var.

Gərək kürd xalqı nə vaxtsa birləşsin, özü nü n hüquqi dövləti yaratsın. Mən inanıram qardaş qırmaz kürd xalqı, öz azadlığımı əldə edəcəkdir. Kürdstanın aranması, vaid Azrbəyhanın

aranmasına zəmin aradaaqdır. Azərbaycan xalqı iki yerə parçalanıb, üç yerə ayrılb.

Amma kürdstan və kürd xalqı, beş yerə parçalanıb, bir avropanı bu heç cü rə təsəvvür edə bilməz.

Bu dövlətlər də hərəsi bir inancandır, biri xristian dövlətidir, biri sünnidir, biri şəhidir, biri suriyanıdır. Axır ki, kürd xalqı çox böyü k faciəli dövlərini yaşıyib və bu gün də öz azadlıq mü barizəsini davam etdirir, silahı yerə qoymur. Kürd xalqı həmisi silahlı olub, mənim gözü mü n qabağında olan adısidir, krd qızının eizind siləm olmamasını eyib tutublar.

Mən on bir il Kirmansahda yaşamışam. Kürdlərin içində olmuşam, kürd kəndlərinə gedib-gəlmisəm və onların adət-ənənələrini mən çox yaxşı bilirəm. Kürd qəhrəmanı

üçün, kürd fədakarı üçün, kürd oğlu üçün silah övladdan daha şirindir. Bunları mən görəmələrə onları mü əyyən qədər şərh etmişəm, bədii obrazlarını yarattmışam. Məsələn: "İki güllə iki sevgi" romanımda bu cəhətləri, kürd xanının gözəl xüsusiyətlərini vermİŞəm. Sonra "İki mü ttəhim" povestimdə demək olar ki, ancaq kürd nü mayəndələrindən, kürdstan əhalisinin həyatından yazmışam. Kürdün sevgisi necə olar, o sevgi necə mərd sevgidir. Və mən görməməşim bir kürd qızı başqa bir millətə əra getsin. Mən indiyə qədər kürd qızının başqa millətə əra getməsini görməmişəm. Bəlkə də olub, amma mən eştəməmişəm. Mən görməmişəm ki, çörəyin xatırın, kürd qızı fahişəxanalarla düşşün, örməmişəm, Avropa da da görməmişəm. Bax bu cəhətləri, bəlkə bu cəhətləri yox, kürd xalqının alımları, yazıçıları, şairləri, qələm sahibləri, ixtiraçıları, bunların hamısını nəzəralənda, mən kürd xalqının özünü dövləti olmasını, özü nü n hakimiyəti olmasını, özü nü n vahid torpağı olmasını bir xalq şairi kimi, bir yazıçı kimi, respublikada tanınmış bir ziyan kimi arzu edirəm və verirm. Haqq vərirəm kürd xalqına ona góra ki, həqiqətən də böyü k, zəngin, qüdrətli tarixə malik olan qəhrəmanlıqlarla dolu döyüşləri, yüruşları, hücumları ilə zəngin olan bir xalqın haqqı var ki, sərbəst yaşasın, özü nü n hakimiyəti, dövləti olsun, özü nü n torpaq vahidliyi olsun. Kürd xalqı ilə mən kürdstan, Təbrizdə, Bakıda, Şirvanda və Tehranda da çox işləmişəm. Kürdlərlə işləmək mənim üçün şərəfli olub. O

qədər onlar mehribandırlar, o qədər mərddirlər ki, dərdlərini çalşardılar ki, heç kimə deməsin-lər.

Bir adama əl açmazdar. Mən kürd yolcusu (diləncisi) görmə-

Xalq şairi Söhrab Tahir

Tahir Süleyman

Məhəmməd ikinci mərtəbəni bize vermişdi, özü birinci mərtəbədə qalırdı. Mımlə bizə iki otaqlı, böyü k otaq vermişdi. İki ay bizdən kirayə almındı. Və dedi: işə də zələnə qədər sizdən kirayə pulu almayaçağam. Mən sizin vəziyyətinizi görü rəm.

Atam işə də zələndən sonra kirayə haqqını verdi. Ondan sonra elə oldu ki, atam, əmim və

Deyirlər ki, o guppultu dərinde Fərhadın külli ngü nü n səsidi. Hələ də qoymur ki, daşlar suyun karşısını alsın.

Kürd xalqı bu məsələni əfsanələşdirib, mü əyyən qədər mifləşdirib, bu haqda mən bir poemada yazmışam "Sevgi əfsanəsi".

Deməli dörd məktəbli getmişdik Xızır döryaçasına cimməyə, orda gördük ki, gölü nü stü ndə ot bitib, güllər açıb. Dedik burda cimmək gü nah olar, bu mü qəddəs göldü r. Xızır peygəmbərin orda mağarası da var. Gəldik aşağı, göldən axan suda çımdık. Amma göldə cimmədik. Sonra gördük üşü yürü k. traf dağları və məşələrlə əhatə olunmuşdu. Gəldik yol ağzına ki, avtobusa minən gedək Şirvanşaha.

Mən gördük ki, asfaltın kənarında bir jandarm nəfəri və bir milli geyimdə olan kürd kişi hansı ki, başında şəlmə belində qurşaq, alçaqdan söhbət edirdilər. O dənəmdə şahla kürd xalqı arasında böyü k mü haribə gedirdi.

Kürd ona nəsə deyir, başa salır, kürdün yanında 4-5 yaşlarında oğlan usağı var idi. Bu hadisəni gözlərimlə görüşəm.

Mən o hadisənin canlı şahidi kimi damışram. Uşağı onun quagın qoyub tüfəngi dartib onun çıyindən aldı, qundağından öpdü "Bello" tüfəngi idi, biri var uzun "Bello" digəri gödək "Bello", bu uzun "Bello" idi.

-İngilislərin istehsalı idi? - Nəriman mü əllim soruşdu:

-Xeyr, Almanların istehsalı idi.

Deməli, silahı ondan aldı, qundan öpü b, çıynınə saldı və üzü dağlara tərəf tutub çıxıb getdi. Mən çox herətləndim, uşağımı öpmədi heç, öz balasını, dörd yaşındaki oğlunu tüfəngə dəyişdi, oğlunu öpmədi, tüfəngi öpü b dağlara saha qarşı mü haribəyə getdi. Kürdstanın azadlıq müharibəsinə.

O dənəmdə, yuxarıda dediyim kimi, şah qoşunları ilə kürd xalqı döyüşü şü rdü .

Öz azadlığını əldə etmək üçün, kürd xalqı balasını, atasını, anasını qurban verər, təki o böyü k eşqinə, azadlıq eşqinə çatışın, yalmız azad yaşasın. Bunları mən gözü mlə görmü şəm. Bu hadisələr unutmaq olmaz! Biz belə adısları, vtn balılı, vtn sevisini vladalarımıza aşlılamalıq ki, dşmn qalib lk.

Mən öz romanımda da belə bir hadisəni təsvir etmişəm. Kürdlərin fədakarlığını, qəhrəmanlığını, mü drikliyini, İzo adında bir şəxsin simasında vermişəm, onun adı İzzət idi. Bunu o döyüşlərdə iştirak edn dayım mənə damışmışdı, 1942-ci ildə kürd xalqı ilə İran qoşunları Kürdstan dağlarında vuruşdular, möhkəm vuruş gedirdi. Dayım İran ordusunda zabit olub, bu hadisələri o, mənə danışdı. Onun dediklərini mən romana salmışam.

misəm. Kürd həmisi mən başı uca görmü şəm. Biz sürgün olandan misal üçün deyirəm.

Şirvanşahdan bizi əvvəl Kəngəvərə sürgün elədilər 1932-ci ildə, İranın bu başından o başına. Biz sürgün olduq. Astara şəhərindən Kəngəvərə getdik. Orda iş olmadı. Atam və əmimlə, iki ağır ailəni bir yerdə sürgün etmişdilər.

Onda mənim altı yaşım var idi. Kəngəvərdən gəldik Şirvanşaha. Eştdik ki, Şirvanşahda neft şirkəti var. İngilis, İran Neft şirkətlərinə fəhlə lazımdı. Atam, əmim bir də mən orada işləməyə getdik və işlə təmin olunduq. Mən on yaşında ikən atamla birlikdə işə başladım.

Amma biz yaşamağa ev tapa bilmirdik. Orada Məhəmməd adlı bir kürd var idi. O, çox ucabolu idi. Onun iki arvadı var idi. Məhəmmədin birinci arvadı Mina xatun idi. Bir az yaşlı idi, ikinci arvadı çox cavan idi, adı Hacıxanım idi. Mən deyərəm ki, həyatımda, bəlkə də dənyada Hacıxanım kimi bir gözəl qadın görməmişəm.

Bu o qədər gözəl idi ki, adam ona baxanda xəcalət çəkirdi. Tərəbəndə adı. Kürd Məhəmməd iki arvadı bir evdə saxlayırdı.

Atam çox əsəbi idi. Mənim dayalarım hamısı İranda kommunist olub, əmim də onlar kimi. Amma atam bunlara qoşulmayıb. Yəni çox cavan olub. Sonra ümumiyyətlə bunların horəkətləri onun xoşuna gəlməyib. Ona rəd onlara qoşulmadı.

Qubaxan iş başına gələndə İranda I padşah Pəhləvi bətən komunistləri həbs etdi. O cümlədən mənim əmimi, atamı, dayılarımıda, İranın şimalından cənubuna sürgün elədi.

Əvvəldə də qeyd etdiyim kimi, yenə də qeyd edirəm, dənyada beş qəhrəman, mü barizə xalq varsa, onun biri kürd xalqıdır.

Hətta bir isbatcisi hadisəni də danişa bilərəm.

Biz dörd nəfər gənc idik, məktəbli uşaqları, getmişdik Bisutun dağı ilə Paqulistan dağıının yanında Xızır döryaçasına. Ona Xızır gölü da deirlər, ora cimməyə getmişdik.

-Söhrab mü əllim Bisutun dağı Kürdstan standadır? Deyə Nəriman yubub səbt mü daxili etdi.

-Bəli Kürdstanın Şirvanşahlar əyalətindədir.

-Nizami Gəncəvinin bəhs etdiyi Bisutun dağı?

-Bəli, Fərhadın qazdığı həmin dağdan, indi də oradan su çıxır.

Deyilənə görə, hələ də Fərhadın küləngü nü n səsi, guppultusu ordan gəlir. Kürd xalqı belə əfsanələşdirib ki, o dağın altında kıl, mağaradan çıxan o su ki var, çıxanda guppultu ilə çıxır.

Dostdan dü şmən dü zəltmək ən böyü k xəyanətdir

-Kü rdələr dağlarda səngər tutublar. Aranda İran qoşunları ilə gecə-gü ndü z vuruşurlar. İzzət gəlib görür ki, o İran qoşunlarının cəbhəsinin içində bir ev var, bir dənə evdir, damında da bir dənə yorğan-döşək var. Fikirləşir bu yorğan-döşəyin içində görəsən kim yatar? Xeyli fikirləşir, bir-iki-üç gü n golir-gedir, görür ki, axşam saat on birdə yorğan-döşək açılır, səhər saat səkkizdə yorğan-döşək yığılır. Fikirləşir ki, yeqin qoşunun başçısı çıxıb orda yatar.

Cəbhədir də, İran cəbhəsi. Deyirlər ki, o zamankı dövrdə, orada generala sərləşkər deyirlər. General hər halda orda yatırısa, demək mən indidən, gü ndü z çığı, tü fəngi elə ora tuşlayım. O, gecə gəlib yorğan-döşəyini açıb yatanda, gələrəm tii çkrm, gü lənə qaranlıqda buraxaram, çıxıb gedərəm. Gü ndü z tü fəngi elə tuşlayır ki, yorğan-döşəyin dü z ortasına. Tü fəngin altına daş zad qoyur, dü z tuşlayır ora, iki-üç dəfə yoxlayır, əlini çaxmağa apardı tü fəng tərpənməsin deyə. Gecə saat on birdə İzzət gəlir, əlini qoyur tü fəngin ü stü nə, tətiyi çəkir (o kitabda adı İzo gedir), tü fəngi götür rü b, çıxıb gedir. oldaşları soruşurlar: İzo hardan gəlirsən?

Deyir: - Sərləşkər li bəyi öldü rdü m, ordan golirəm.

Deyirlər ki, bu dəli olub yəqin, aşağıdakı dü şmənlərin əlinindən generalı necə öldü rə bilsən?

Deyir: - Görərsiz də.

Bunu aparırlar kü rdələrin başçısı Həmə Rəşidin yanına. Həmə Rəşid soruşur ki, sən deyirsən öldü rü bən general?

- Bəli!

- Necə bilək ki, öldü rmü sən?

- Sağlıq olsa, sabah biləcəksiniz.

Həmə Rəşid İzonu ələ salıb zarafat edir.

İzo tü fəngini götür rü b, çıxıb gedir evinə.

Gəlir evə yatar və səhər görür r ki, qapını bərk döyürlər:

- İzo səni Həmə Rəşid çağırır!

İzo deyir: - Nə xəbərdir?

Cavab verirlər. - Get, xəbəri özü n bilməksən.

İzo gəlir Həmə Rəşidin yanına, Həmə Rəşid deyir: İzo, sən o generalı harda vurdun?

- Kimi?

- Generalı öldü rü blər!

- Dedim ki, mən öldü rmü - şəm!

- Bəs bizə niyə demirsən?

- Dedim, inanmadımız.

Bilirsiniz, mən tü fəngi onun yorğan-döşəyinə tuşlamışdım, dedim birdən ölməz, gü llə başqa yerindən dəyər. Mən sizin yanınızda xəcalətlə olaram. Görü nü r ki, yaxşı tuşlamışam ki, ölü b.

Bu kü rdələrin düzlüyü, qoşaqlığı iptidaidən olsa da, qəhrəmanlıq mü drıklıyidir. Bir kndli İzo, kü rd İzo gör nə dü şü nü b. O, İran qoşununun generalını gör, necə sıradan çıxarıb, onların başçılarını öldü rmü şdu. Cox adıslar var ki, adam fəxrələ danışa bilər.

Bir kü rdü n ığidliyini mən özü m görmü şdu m. Elə o, İzonun özü dü r. Bir Azərbaycanlı zabitin gü nahını gedib məhkəmədə boynuna almışdı və demişdi ki, bu hadisəni mən etmişəm, bu cinayəti mən törətmışəm, onda da sübut yox idi. Familiyası Fəlaməzi idi o zabitin. Sü but yox idi, bunu elo məhkəmə ediblər ki, bəlkə bir sü but tapılar. Axırda İzo gedib girir məhkəmənin içində və deyir ki, onu mən öldü rmü şəm. Kim deyir onu Fəlaməzi öldü rü b? Mən öldü rmü şəm. Bundan sonra Fəlaməzini buraxıllar. Onun adı Azəri Fəlaməzi yox, Zabit li Təbrizli idi. İzo is e trmdn qaçı. Yəni bunu deməklə, mən istəsəm kü rd xalqının fədakarlığından, gözəl xoş xü susiyyətlərindən, qəhrəmanlıqlarından danışsam, mən bir ay vaxt azlıq edər.

- Söhrab mü əllim, sizin bu xoş sözlərinizi eşitmək fərəhvericidir, amma Azərbaycan mətbuatında və bəzi tele-kanallarda nədənsə bəzi mü xalif qüvvələr çalışırlar.

-Ela qəhrəman Kü rdəoğlu İsmayıll ağa Simkonu götür rək. Tü rkiyədən qovulmuş əlli min erməni, rus, assori ordusu, yuz əlli min silahsız adamı bir neçə gündə qətl etmişdir. Onların rəhbəri Şəmun, Tikran, Təbrizi almaq niyyətində idilər, əyər İsmayıll ağa Simko olmasadı. Urmiya tərəfində Qərbi Azərbaycanda da onlar yüz əlli min insani yenə də qətl edəcəkdilər.

Amma İsmayıll ağa Simko köməyə gəldi və onların əl-ayağını yüksəldirdi. Onda İran və Tü rkiyə dövlətləri də orda bir erməni-assori dövlətinin yaranması tərəfdarı olduqları üçün, bu kütəvi qətlərə mü daxilə etmirdilər.

Amma İsmayıll ağa vaxtında

qorxutsunlar.

Allaha şü kü r, Azərbaycan xalqı bu cü r sınaqlardan çox çıxıb. gər azərbaycanlı mənəmsə, qardaş azərbaycanlı kü rd xalqını sevir. Bu cəhətdən mən həm öz xalqıma, həm də kü rd qardaşlarımı, eləcə Azərbaycanda yaşayın bütünlük etnik xalqlara belə mü raciət edirəm ki, dü şəmonin sözlərinə inanmasınlar. Tarixi köklərimizə bağlılıqlardan çıxış etsinlər. Kü rd xalqının, Azərbaycan xalqının gözəl xüsusiyətlərindən çıxış etsinlər. Bunlar həmişə öz dostluqlarını tarix boyu saxlamış və saxlayacaqlar. Yoxsa mənim qəzeti min dənə artıq satılsın deyə, mən gətirim qəzetimdə hər cü r səfəh səhəbəti şıxırdım və iki xalqın arasında soyuqluq yaradı. Ibəttə ki, bu heç vaxt baş tutmayacaq.

Sizin qəzetiinizin potensiyali çox yaxşıdır. "Diplomat" qəzeti mən tez-tez vərəqləyirəm, "Diplomat" qəzeti çalışır ki, Azərbaycanda xalqlar dostluğunu, göz bəbəyi kimi qorusun və biz də onun redaktoruna mən şəxsən

xalqın yaraları eynidir. Kü rdü standa indi də inqilabi mü barizə davam edir. İstər İraqda olsun, istər Tü rkiyədə olsun, istər Suriyada olsun, istərsə də İranda olsun, mərhələ-mərhələ tarixdə olubdur və indi də davam edir, siz bunun şahidiniz, amma nədənsə Kü rdü stanın adı gələndə bizim bəzi "tarixçilərimiz" kimlərə xidmət edən mü xalif qüvvələrimiz bu məsələyə biganə, soyuq, yanaşırlar. tta mum dəmənimiz olan erməni qarşı el kim srmrlər. Yəni Kü rdü stanın dövləti olub? Belə bir millət var? Cox zamanda özəl televiziya kanallarında diktörələrin birtərəfli mövqeyi, istər-istəməz, istər Azərbaycan xalqı arasında, istərsədə kü rd xalqı arasında, ürək argidiçi mövzular, fikirlər şərh edilir. Belələrinə sizin mü nasibətiniz necədir?

- Mənim bunlar haqqında fikrim belədir, yenə də deyirəm kü rdələr demə sənə qurban olum, kü rd xalqı denən.

Ela burda, Azərbaycanda yaşayın kü rdələrə də kü dr xalqı demək lazımdır.

Mənə elə gelir ki, son vaxtlar, Azərbaycanda böyü k ictimai hadisələr qarşısında mü xalifət həmişə mü əyyən macərələr tapıb deyir. Son vaxtlarda hiss edirəm ki, orda-burda danışırlar, yazırlar, deyirlər ki, bir çox kü rd böyü k vəzifələrdə işləyirlər.

Azərbaycana 60 min kü rd gətiriblər. Onlar dü zgü n fikirləşsələr özlərini hörmətdən salırlar. Əlbəttə ki, hər kəsin ləyaqətinə görə, bacarığına görə, təfəkküru nə, siyasi səviyyəsinə, fədakarlığına görə bir də ki, Azərbaycan Respublikasına sədaqətinə, Azərbaycan xalqının varlığına sədaqətinə görə, kü rd nü mayəndəsi də dövlət aparatında işləməlidir. Mü xalifət bunları görür onda onun vəziyyəti dəyişməyə başlayır.

Niyə bir kü rd gəlib, filan vəzifəni tutub?

"Mən burda on bir ildir ki, elə təkcə qəzet çıxardıram, elə vəzifəyə çata bilmirəm". Bax mənə elə gəlir bir səbəb də budur. Ondan qorxmaq lazımdır. Bütün dövlət aparatımızda azərbaycanlı da, tat da, kü rd də, ləzgi də, taliş da lazımi oğullar bacarığına görə, ləyaqətinə görə öz vəzifəsini tutublar, işləyirlər və hamısı da Azərbaycan xalqına, onun varlığına, dövlətçiliyinə sədaqətlə xidmət edirlər.

Bu mü xalif qüvvələri çox yandırır. O cəhətdən narahat olmaq lazımdır. Azərbaycanda yaşayın qardaş xalqların birliyini heç kim poza bilməz. Yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, döstdən dü şəm də zəltmək ən böyü k xəyanətdir.

-Mü sahibəyə və səmimiyyətə görə sizə təşəkkü r edirik. Cox sağ olun.

-Siz də sağ olun.

Mü sahibəni apardı:
"DİPLOMAT" qəzetiinin
baş redaktoru Tair Əliyev və
Azərbaycan şöbəsinin
redaktoru, şair Nəriman Əyyub

Xalq şairi Söhrab Tahir Sair Nəriman Əyyub

kü rd xalqına qarşı bir ikrah hissi oyatsınlardır.

gəldi, öz ordusunu ilə onları darmadağın etdi və qovdu.

Siz Azərbaycanın xalq şairisi-niz, bir demokratik mü təfəkkir, azadlıq carxısı, ziyanı, bir elm adamı kimi sizin bu məsələyə mü nasibətinizi bilmək istərdik?

- Azərbaycan xalqına bu gündü şəmən qazanmaq, xəyanət deməkdir. Xüsusilə mən deyərdim ki, döstdən dü şəmən də zəltmək ən böyü k xəyanətdir. Bu güllü, çiçəkli respublika dünyada bərabəri olmayan çox sayılı, çox dilli xalqları olan Azərbaycan Respublikasıdır. Azərbaycan xalqına,

Azərbaycan dövlətçiliyinə qarşı naxələflər çox şey deyə bilər. Mənə elə gəlir ki, mü xalif qüvvələr bir az da fəallışır və bir az da daha çox macəralı səhəbətlərə əl atmış və atmaqdadır və bundan Azərbaycan xalqı qorxmamalıdır. Heç kəs narahat olmasın. Kü rd xalqı ilə Azərbaycan xalqını vuruşdurmaq mü mən k deil!

Tarixi araşdırısanız, görəcəksiniz ki, İranda XX əsrin əvvəllərində, əsrin ortalarında, Cənubi Azərbaycanda Pişəvəri hərəkatı

inanıram, bilişəm ki, bu cü r naçarəsizliklərin, sü nniliklərin qarşısını alan, ədavət salanın qabağını alan oğullar var. O qəzetdə işləyirlər və mən özü m də kömək edəcəm, çi nki, mən kü rd xalqını çox sevirəm. Onun ədəbiyyatını, mədəniyyətini, kişilik xüsusiyətlərini, onun qeyrətli, namuslu, rəşadətli bir xalq olduğunu ü çü n çox sevirəm. Kü rd xalqını da mü dafisəni, Azərbaycan xalqını mü dafiqə elədiyim kimi həmişə onu mü dafiqə edəcəyəm. Xüsusilə "Diplomat" qəzetiinin şəhifələrində.

-Çox sağlam olun, Söhrab mü əllim, belə bir sual sizin söhəbətinizdən irəli gəlir. Bir az vyl özü-nü z də qeyd etdiniz ki, Azərbaycan xalqı ilə kü rd xalqının taleyi demək olar ki, eynidir. Və Azərbaycanı götür rəndə, əslən Qərbi Azərbaycan, Şimali Azərbaycan, Cənubi Azərbaycan hardasa dörd yerə parçalanıb. Bu gündən Azərbaycan torpaqları ü çü n canımı verməyə hazırlama, deməli Kü rdü stan ü çü n də qanımı verməyə hazırlama. Buna söhəbət ola bilməz. Amma, bu iki

Ezîzê Zîyo Bedirxan xelata aştiyê wergirt

Kesayetiyê navdarê Kurd Ezîzê Zîyo Bedirxan li Kazakîstanê xelata zérîn ya Aşî Û Dostayetiya Gelan li roja (16.12.2013) ku heman demî de roja serxwebûna Kazakîstanê ye wergirt. Kesayetiyê navdarê Kurd Ezîzê Zîyo Bedirxan li Kazakîstanê xelata zérîn ya Aşî Û Dostayetiya Gelan li roja (16.12.2013) ku heman demî de roja serxwe-

bûna Kazakîstanê ye wergirt. Li rîwresmîn ku ji bo salvegera serxwebûna Kazakîstanê hatibû amadekirin Ezîzê Zîyo Bedirxan xelata zérîna aşî Û dostayetiya gelan (DOSTYK 2) ji destê Tokjanov Cîgirê Serokê Civaka Kaza- kîstanê wergirt. Hêjâyî gotinêye ku xelata zérîna DOSTYK 2 salane ji aliyê dewletê ve tê dayîn û armanca vê xelatê ewe ku

dostayetî aştiya di navbera gelên Kazakîstanê de bi hêz bike.

Komeleya Hêvî xelata DOSTYK 2 bilind dinirxîne

Komeleya Dostayetiya Kurdistan û Kazakîstan (Hêvî) di derbarê wergirtina xelata Dostyk 2 ya Ezîzê Zîyo Bedirxan peyameke pîrozbahiyê belav kir û vê xelatê bi bilind

nirxand. Komeleya Dostayetiya Kurdistan û Kazakîstan (Hêvî) di derbarê wergirtina xelata Dostyk 2 ya Ezîzê Zîyo Bedirxan peyameke pîrozbahiyê belav kir û vê xelatê bi bilind nirxand.

Li vê peyama pîrozbahiyê de Komeleya Dostayetiya Kurdistan û Kazakîstan pîrozbahiyê li Ezîzê Zîyo Bedirxan kiriye û her wiha wergirtina vê xelatê ji aliyê Kurdekkî ve bilind dinirxîne û hêvî dike ku gelê Kurd li Kazakîstanê pêgeha xwe bi hêzîr bike û aşî Û dostayetiya di navbera gelên Kazakîstanê de pêş bixe. Her wiha Dr Mohamad Ahmad Barazni Serokê komeleya hêvî daxwaza serkeftinê li Bedirxan dike û hêvî dike ku xebatê wan yê di derbarê Kurdayetiye de berdewam bibe û her serkeftî bibin.

Barzanî salvegera avabûna televîzyona KNN pîroz kir

Hewlêr (Rûdaw)- Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî peyamek

pîrozbahiyê pêşkêşî rîverber û karmendê televîzona KNN ku wek televîzyona Tevgera Gorran tê naskirin, kir. Bi helketfa pêncemîn salvegera

damezrandina televîzyona KNN, Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî peyamek pêşkêşî KNNê kir û salvegera wê pîroz kir. Di peyama Barzanî de hatiye gotin ku "rêveber û karmendê birêz ên televîzyona KNN, bi helketfa pêncemîn salvegera damezrandina televîzyona we ez pîrozbahiya xwe pêşkêşî rîveberi û hemû karmendan dikim". Serok Barzanî di peyama xwe de her wiha got ku gelê Kurdistanê di qonaxek gellek dijwar re derbas bû û bi sadetîn amûr û îmkânî li hemer hewlêr qirkirin û bêdengkirina xwe derdiket. Cihê kîfxweşiyê ye ku niha di bin siya azadî û pêşkeftina gelê me de ew derfet heye ku doza xwe bi cihanê bide naskirin". Serokê Herêma Kurdis-

tanê amaje kir ku niha Kurdistan xwedan hejmareke mezin a navendên ragihandinê ye, gelê Kurdistanê çavêwan li wê yekê ye ku ragihandin bibe qonaxek bo belavkirina hestê niştimanperweryê û mafêni mirov û azadî û pêkve jiyanê. Di dawiya peyama xwe de Barzanî ragihand ku "Em hêvîdarin ku hemû navendên rgihandinê bibin dengê rasteqîne yê gelê me û hest bi berpirsiyartiya dîrokî ya xwe bikin û bi bergirîkirin li hizrê netewî û hişyariya gelê me rê nedin deng û rengê wê têk biçe û xwebaweriya gel were lawazkirin."

Televîzyona KNN, sala 2008an ji aliye Tevgera Gorran ve hat avakirin. Navenda giştî ya KNNê li bajarê Silêmaniye ye.

rûniştine. Ev di demekî de ye ku Wekîla Koma BDPê li Parlamento Tirkîye Pervîn Bûldan ji Wezareta Dadê ya Tirkîye xwest, li ser belavbûna wêneyên Ocalan daxuyanî bide. Bûldan ragihand, ji ber ku heta niha kar û xebatên pêvajoyê di nav dîsîplînêkê de hatiye meşandin û wiha got: "Ji ber ku di heyameke niha de belavkirina wêneyan watedar e." Li gorî Bûldanê, wêneyên ku hatine belavkirin ne mîna wan wêneyan e ku ligel wan e.

Sêyemîn wêneya Ocalan hat belavkirin

Hewlêr (Rûdaw) – Piştî ku duh 2 wêneyên Rêberê PKK'ê Abdullah Ocalan, Wekîla Koma BDPê Pervîn Bûldan û Hevserokê BDPê Selahedîn Demîrtaş di medyaya civakî de hat belav kirin, îro jî 3'emin wêneyê Ocalan, Demîrtaş û Bûldan hat belav kirin. Wêne di serdana şanda BDP'ê ya bi Ocalan re hatiye kişandin. Di wêne de Ocalan, Bûldan û Demîrtaş li dora masa girover

Amed (Rûdaw) - Partiya Demokrat a Kurdistanî Tirkîye (PDKT) hat avakirin. Berdevkê PDKTê Mehmet Emîn Kardaş, da zanîn ku piştî civînê dê bo fermîbûna partiyê dê serî li Wezareta Karêh Hundir a Tirkîye bidin. Îro (21.12.2013) li bajarê Amedê yê Bakûrê Kurdistanê lêjneya avaker a PDKTê civiya. Civîna lêjneyê li salineke dawetê pêk hat û di civînê de armanca avakirin û xebatên partiyê hatin gotûbékirin. Berdevkê PDK-Tê Mehmet Emîn Kardaş derbarê xebatên avakirina partiyê de diyar kir ku heta niha li Tirkîye bi navê "Kurdistan"ê ti partiyek nehatiye avakirin û wiha got: "Me ev partî wekî hewcedariyekê dît. Ji bo ku bi nasnameya xwe em doza xwe ya neteweyî biparêzin û siyasetê bikin, me pêwîstî bi partyeke bi navê Kurdistanê dît."

Kardaş ragihand ku ew bêyî ku kesî biêşînin dixwazin mafêni xwe bi dest bixin û wiha axivî."Xwedîyê vî welatî û vê axê yên rastî kurd in. Kurd ji welat û axê din nehatine vir û bi cih nebûne. Bila me

neşîbinin ti kesî. Di bernameya partiya me de dêjin, ciwan û her kesî cih bigire. Dê partiya me partyeke yek reng û yek deng be." Kardaş destnîşan kir ku bi Partiya Demokrat a Kurdistanî Iraqê (PDK) re di nav diyalo-geke başe de ne û wiha got: "Em beriya her tişî bi wan re şîrîk û hevkarin. Heke ew li ser lingê xwe bisekinin, ev me kîfxweş û bextewar dike." Kardaş siyaseta BDPê ji rexne kir û wiha dewam kir: "BDP di bin siya hînek hêzîn din de ye. Ne xwedîyê iradeye xwe ye. Hemû bîrîy ji derveyî wan tê dayîn. BDPê heta niha negoziye ku em partiya Kurdistanê ne. Heta niha xwe wekî partiya kurd, tirk, laz,

çerkez, abaza û ereban dîtine, xwe wekî partiya Tirkîye dibînin. BDP partiya per-

galê ye, em partiya kurdan in. Ji ber vê jî ferqêni di navbera me de zehf in."

Kardaş destnîşan kir piştî civînê dê bi navê "Partiya Demokrat a Kurdistanî Tirkîye" serî li Wezareta Karêh Hundir bidin.

hilbijartin di roja 30 nîsanê de bin encam dan, lê eger Komisyonê qebûl nekir hêngê ew berpirsiyar in.

Serbest Mistefa serokê Komisyonâ Hilbijartinan li Iraqê dibêje ku, ew nikar in her du hilbijartinan; hilbijartînê parlamento Tirkîye û hilbijartînê civatên wîlayetên herêma Kurdistanê di yek roj de, di 30.04.2014ê de encam bidin. Komisyonâ daxwaz ji hikûmeta herêma Kurdistanê kiriye ku, hilbijartînê civatên wîlayetên Kurdistanê bêntexîr kirin û di 30.08.2014ê de bêntexîr kirin.

Hikûmet dixwaze hilbijartin di dema xwe de bêntexîr kirin

Said Xalid wezîrê herêmê bo karûbarên parlamento di daxuyaniyekê de dibêje ku, hikûmeta herêma Kurdistanê dixwaze hilbijartînê civatên wîlayetên herêma Kurdistanê di roja 30.04.2013ê de bêntexîr kirin. Li gor malpera Rûdawê, Komisyonâ Bala ya Serbixwe ya Hilbijartinan li Iraqê bi nameyekê du pêşniyîr xistibûn ber destê hikûmeta herêma Kurdistanê 30.04.2014 û 30.08.2014ê de hilbijartînê wîlayetên herêma Kurdistanê

2014ê bi başî zaniye û daxwaze ji Komisyonâ kiriye ku, hilbijartîn di wê rîjê de bêntexîr kirin.

Said Xalid dibêje ku, ew roja hikûmeta herêma Kurdistanê destnîşan kirî ji bo hemû aliyan başe û paşdexistîne hilbijartînê ji kareke nebaş e û "Li herêma Kurdistanê kodengiyek di navbera hemû aliyan herêma Kurdistanê de heye ku, hilbijartîn di 30ê nîsanê de bêntexîr kirin."

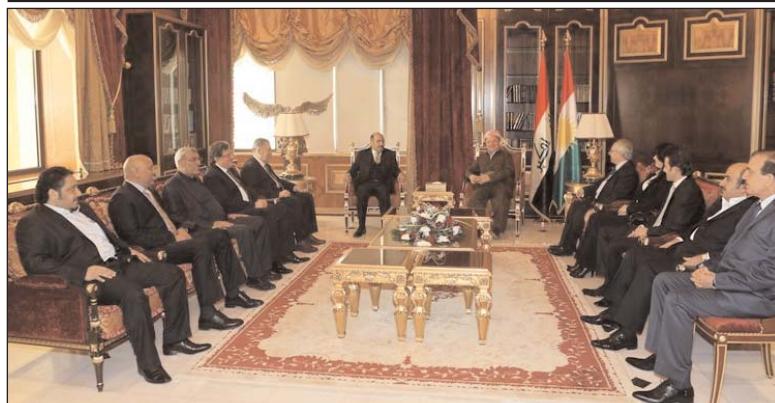
Xalid dibêje ku, Komisyonâ Hilbijartinan dixwaze di 30.08.2014ê de hilbijartînê bêntexîr kirin, lê hikûmetê di bersiwa Komisyonâ bide daku

Danan kevirê bingehîn bo avakirina du bingehîn saxlemeiyê

Li bajarê Silêmaniye bi budceya 2 milyar dînarar kevirê bingehîn ji bo avakirina du bingehîn saxlemeiyê li taxê Karêzewîşkî û nahiye Ga-pîlon ji aliyê wezîrê saxlemeiyê yê hikûmeta Kurdistanê û waliye Silêmaniye ve hat danan.

Di merasimê cuda de, Rêkewt Heme Reşîd wezîrê saxlemeiyê û Behroz heme Salih waliye Silêmaniye kevirê bingehîn bo avakirina du bingehîn saxlemeiyê dana. Yek ji wan bingehan li taxê Karêzewîşk li ser budceya geşepêdana wîlayeta Silêmaniye 643 milyon dînar û di nava 65 rojan de ji aliyê kompaniya Weîs tê avakirin.

Îro pêncsem 19.12.2013 li
Selahedîn birêz Mesûd Barzanî

Serokê Herêma Kurdistanê
pêşwaziya Ehmed Elasî El Cerba

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, bi mebesta gotübêjkirina hinek mijar û pirsên navbera Herêma Kurdistanê û Iraqê, serdana Bexdayê dike. Berdevkê Fermî yê Hikûmeta Herêma Kurdistanê Sefin Dizeyî ji Tora Medayî ya Rûdawê re got: "Biryar e serokwezîrê Herêma Kurdistanê di demek nêzîk de serdana Bexdayê bike".

Sefin Dizeyî ragihand ku mebesta serdana Barzanî bo

Bexadyê "Gotübêjkirina hejmarek pirsên hevpar ên navbera Hewlêr û Bexdayê ye, ku pêwîste bi hûrî bêne gotübêjkirin".

Dizeyê da zanîn ku heta niha roja vê serdanê nehaitye diyarkirin û wiha axivî: "Em niha gotübêjan derbarê diyarkirina roja serdana Nêçîrvan Barzanî û şanda pê re dîkin".

Felâh Mistefa berpirsê têkeliyên derve yê hikûmeta herêma Kurdistanê, îro li bajarê Hewlêrê, pêşwazî li Birono Sakomanî sefirê Kanada yê Iraqê û şandeya pê re kir.

Di civînekê de ku, Karwan Cemal cîgirê berpirsê têkeliyênderve amade bû, sefirê Kanadayê behsa armanca serdana xwe ya bo herêma Kurdistanê kir û got ku, ew hatine Kurdistanê daku haydarî rewşa herêma Kurdistanê di hemû waran de û rewşa penaberên surî yên li herêma Kurdistanê bibin. Sefirê Kanadayê got ku, li herêma Kurdistanê

Serokê Herêma Kurdistanê pêşwaziya şanda Îtilafa Nîştîmaniya Sûriye kir

Serokê niha ya Îtilafa Nîştîmaniya Sûriye û şanda li gel kir ku ji endamên Îtilafa Nîştîmaniya Sûriye û hejmarek ji kesayetiyê siyasî û serbixwe ya Sûriye pêkhâtibûn.

Li destpêka hevdîtinê de Serokê niha ya Îtilafa Nîştîmaniya Sûriye ji bo rexsandina vê hevdînî spasiya Serok Barzanî kir û bi kurtî ji bo Serok Barzanî behsa pêvajoya siyasî û meydanî û

mirovîya Sûriye kir. Her wiha Serok Barzanî jî ji van hengavên herêmeyeti û navdewletiyan agahdar kir ku ji bo sazkirina konferansa Genev 2 hatine avêtin.

Li beranber de Serok Barzanî ji bilî bi xêrhatina şanda mîhvân ya di derbarê derxistina qeyrana Sûriye balkışand li ser wê yekê ku Herêma Kurdistanê bi girîngiyê ve li qeyrana Sûriye temaşe dike ji ber ku bandora vê qeyranê

hemû navçeyê û Herêma Kurdistanê jî li xwe digrê hêviya eve jî xwest ku her ci zütire dawî bi qeyran û şer û êş û janên gelê Sûriye bê.

Li vê civînê de êrîş û metrisiyen teror û tundiyên li ser paşaroja Sûriye û navçeyê hate nirxandin û her dû alî li ser ewe hevre bûn ku teror û tundrewî metirsîyekî mezine li ser paşaroja Sûriye û navçeyê.

Serokwezîr serdan Bexdayê dike

Berdevkê Fermî yê Hikûmeta Herêma Kurdistanê amaje kir ku "Em beşek in ji Iraqê û çend pirs hene ku pêwîste gotübêj li ser bêne kirin bi taybeti pirsên siyasî, aborî, rewşa ewlekariya her du aliyan, girêbestên petrolê û bûdcaya sala 2014an û ev beşekin ji rojeva serdana Barzanî ya Bexdayê".

Berdevkê Fermî yê Hikûmeta Herêma Kurdistanê amaje kir ku "Em beşek in ji Iraqê û çend pirs hene ku pêwîste gotübêj li ser bêne kirin bi taybeti pirsên siyasî, aborî, rewşa ewlekariya her du aliyan, girêbestên petrolê û bûdcaya sala 2014an û ev beşekin ji rojeva serdana Barzanî ya Bexdayê".

Kanada nûneratiya xwe li herêma Kurdistanê vedike

derfetên baş hene ku, sektora taybet û kompaniyên kanadayî karî tê de bikin.

Sefirê Kanadayî got ku, welatê wî dê berdewam alîkariya penaberên surî yên li herêma Kurdistanê

tanê bike û pabendbûna welatê xwe bi xurtkirina têkeliyan digel Iraq û herêma Kurdistanê dupat kir û got ku, hikûmeta Kanadayê biryar daye sefaretxaneya xwe li bexdayê û nûneratiya welatê xwe li herêma Kurdistanê li Hewlêrê veke û wek pêngava yekem hikûmeta Kanadayê dê ofisa bazirganiyê li Hewlêrê veke.

Sefirê Kanadayî got ku, dema ew vedigerin welatê xwe ew dê raporeke taybet li ser herêma Kurdistanê pêşkeşî hikûmeta xwe

bikin û di demek nêzîk de dê şandeyeke mezin a bazirganî serdana herêma Kurdistanê bike.

Ji aliye xwe ve Felah Mistefa berpirsê peywendiyê derve yê hikûmeta Kurdistanê, hikûmeta Kanadayê gelek xebat kir ku, têkeliyên xwe bi herêma Kurdistanê re xurt û berfireh bikin û ev yek jî cîyê sipasîyê ye. Mistefa got ku, hikûmeta herêma Kurdistanê pêşwaziyê li biryara vekirina nûneratiya welatê Kanadayê li Kewlêrê dike û hikûmeta Kurdistanê jî dixwaze têkeliyên xwe yên bi Kanadayê re bibe di qonaxeke pêşkeftîr de.

Kemal Burkay: 'Divê Rêveberiya Herêmî Çêbe'

got: bila çek bisekinin lê bele pirsgireka Kurdi wê çawa bê çareserkirin? Divê li

binirxînin, şîrove bikin, divê em bere xwe bidin wan heyaman. Pirsgireka Kurdî di sedsala 19. De dest pê kir. Kare li welatekê gelek ziman hebin. Mixabin me nikarî em vê yekê bikin. Dema ku civaka Kurdî tune hat hesibandin, rê li ber berxwedana Kurdî vekir. Paşê tevlî gelên vê welatê bûn û bela xwe dan wan. Kemal Burkay li ser sekînî ku bi hezaran gund hat şewitandin, hilweşandin û mirovîn me berê xwe dan bajarên mezin. Her tim Gelê Kurd tune hatiye hesibandin û daxwaza wan yan mafadar her tim hatiye redkirin û ahaftina xwe wiha berdewam kir: Dema ku Kurd mafê

xwe yê rewa xwestê û denge xwe derxistin jî hatin perçiqandin û tüne hatin hesibandin. Di sala 1966 an de ji ber nivîsek ê min ez hatim girtin. Min got Kurd û Kurdistan heye û ev yek ne súc e; lê ji berk u min van tiştan gotin û nivîsin ez û 3-4 hevalin min jî hatin girtin.

Ji berk u pirsgireka Kurdî bi dadî ne hat çareserkirin çek û tundî derket holê. Kemal Burkay destnîşan kir ku ev pirsgirek bi rastî kare bê çareserkirin; lê hin kes hene ku naxwazin ev pirs saffî bibe û

Tirkiyê desturek Bingehin bê çêkirin. Di zimanê zikmakî de perwerdehî û rêveberiya herêmî çêbe. pişti vê ez bawerim dê Kurd jî ligel Tirkan bijin.

Şivan Perwer: Divê Em Bi Aqil Piştgiriye Bidin Pêvajoya Aştiyê

Hunermendê navdar Şivan Perwer, li ser pêvajoya çare-

Tirk û Faris û Ereb jî êdî Kurdan nas dikin. Divê ev jî bê zanîn ku bêyî Kurdan li Rojhîlata Navîn aşîf pêk nayê".

Şivan Perwer li ser pêvajoya çare-seriyê jî sekînî û wiha got: "Dinya di-

guhere, Serokwezîrê Tirkîye Recep Tayyip Erdogan û Serokê Kurdistanê

seriyê axaft.

Şivan Perwer, li bajarê Hewlêrê yê Herêma Kurdistanê besîdarî merasima "Roja Alê" bû. Perever di merasima pîrozki-

rina Roja Ala Kurdistanê de axaftinek pêşkêş kir û diyar kir ku al ji bo netewekê semboleke gellek girînge û wiha axivî "Li erdnîgariya Kurdistanê çandêن cuda hene, li vir hemû gel bi biratî dijin".

Kurdistan bi bedelên giran gîhişt vê astê. Neteweyên cîran

Mesûd Barzanî li Amedê hatin bal hev. Ala herdu dewletan li ba hev bûn. Li wir peyva Kurdistanê hat bikaranîn. Ev jî bi xizmetên mirovan dibe. Ev pêvajo girîng bû. Divê em bi aqil û bi mentiqa xwe piştgiriye bidin pêvajoya çareseriyyê".

Parlementoya Kurdistanê de 11ê Kanûna sala 1999an de roja 17ê Kanûnê weki "Roja Alê" da zanîn. Li Hewlêrê di çarçoveya pîrozkirinê de qadîn bajêr bi alan hatin xemilandin. (Rudaw)

Ehmed Cerba bi penaberên Rojava yê li Hewlêrê re civiya

Hewlêr (Rûdaw)- Serokê Hevpeymaniya Niştîmanî ya Opozîsy-

ona Sûriyê Ehmed Asî el-Cerba, li Hewlêrê civînek ligel hejmareke ji penaberên Rojavayê Kurdistanê, li dar xist. Di civînê de Ehmed Asî el-Cerba li rewşa Sûriyê bi giştî û pirsa kurdî bi taybetî axivî. Herwiha kesen ku di civînê de amade bûn, li ser pirsa kurdî û penaberên Rojava li Herêma Kurdistanê ji Cerba pirsîn. Gazina wan ew

bû ku el-Cerba bi zelalî bersiva wan nedida û xwe ji hin pirsên girêdayî bi daxwazên kurdên Rojavayê Kurdistan, dûr dixist. Roja 19ê Kanûnê, Ehmed Asî el-Cerba ligel şandek ji endamên Hevpeymaniya Niştîmanî ya Opozîsyona Sûriyê, li ser vexwendîna Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd barzanî hatibû Hewlêrê.

DAIS êrîşî Gundê Qasimiyê kir û 4 kurd revand

birîndarên her du aliyan ti agahî nehat belavkirin. Gundê Qasimiyê 40 km dikeve rojavayê Kobanê û pêkhatîyên wê ji kurd û ereb pêk tê.

Xelata Ahmet Kaya Yê Serokomariyê Tê Dayîn

Di warê muzikê de ji bo Xelata Mezin a Çand û Hunerê ya Serokomariyê Ahmet Kaya hatibû

diyarkirin. Xelatê Mezin ên Çand û Hunerê yên Serokomariyê yên 2013an dê di 24ê çileya pêşîn roja sêsemê bi merasimekê li Qesra Çankayayê bêñ dayîn. Di warê muzikê de xelat dabûn Ahmet Kaya. Jina Ahmet Kaya Gulten Kaya dê xelatê wergire.

Xelat li ser daxwaza Serokomar Abdullah Gul her sal di warêñ cihê de têñ dayîn û di meha çiriya pêşîn de jî têñ eşkerekirin. (AA)

Bayraktar: Hevalên Min û Kurê Min Masûm in!

Wezîrê Hawirdor û Bajariyê Erdogan Bayraktar derbarê jêpirsîna di 17ê kanûnê destpêkirî de daxuyaniyek da. Bayraktar daxuyaniyek xwe nivîskî da û got:

"Di çarçoveya jêpirsîna 17ê kanûnê destpêkirî de kesêñ ku hatî binaçavkirin ku kurê min Abdullah Oguz Bayraktar jî di nav deye, hemû ji ber ku tevgerek wan ya mehkûmiyetê hewce dike tune, hatin serbest berdan. Di çarçoveya jêpirsînê de ligel tiştîn ku têñ idîakirin tu eleqeya min tune. Dîsa ez wusa bawerdikim ku hevalên min ên ku ligel min dişuxilin û kurê min masûm in." Bayraktar, daxuyaniya xwe wiha didomîne: "em pêvajoyê bi awayek baldar dişopîn. Ez difikirim ku hemû kes bi taybetî jî kesêñ ku berbirsiyarê separtina hiqûqê nin divê jî bo girîngîya hiqûq û taybetiya masûmiyetê zêdetir baldar bin."

Atalay: Parlamenteñerê BDPê Jî Dê Bêñ Berdan

Ji alîkarê serokwezîr Beşîr Atalay derbarê parlamenteñerên girtî de daxuyanî. Atalay balkışand ser parlamenteñerên BDP'ê yên girtî û diyar kir ku redkirina daxwaza taliyeyê ya Dadgeha Herêmî dê li Dadgeha Makeqanûnê bê sererastkirin û deriyê ku parlamenteñer CHP'ê Mustafa Balbay re hatiye vekirin dê li yên BDP'ê re jî bê vekirin. Beşîr Atalay rewşa parlamenteñerên girtî jî nixand û da zanîn ku daxwaza taliyeyê ya ku dagheha Herêmî red kir dê dagdeha Makeqanûnê rast bike û deriyê ji Balbay re hatiye vekirin dê ji parlamenteñer BDP'ê re bê vekirin û tenê pêvajoya vê hatiye dirêjkirin.

HRW: Rejîma Sûriyê karesetan li Helebê belav dike

Hewlîr (Rûdaw)- Rêxistîna Çavdêriya Mafêñ Mirovan "Human Rights watch" (HRW) hêzên hikûmeta Sûriyê bi belavkirina karesatan li bajarê Helebê tometbar kir. HRW di raportekê de ragihand ku hêzên rejîma Sûriyê bêy cudahî di navbera sivil û leşkran de bajarê Helebê bombebaran dike.

Rêxistîna li ser zarê Tora Mafêñ Mirovan li Sûriyê veguhestiye ku di navbera 15 û 18ê vê mehê de 232 kes di encama bombebaran de hatine kuştin. Ev zêdetirî heftiyekê ye balafrîn artêşa rejîmê bê rawestan bajarê Helebê û navçeyîn derdora wî li bakurê Sûriyê bi bermîlen bombekirî bombebaran dikin.

i êrîşkê de li ser taxa Eşrefiyê ku pirraniya xelkîn wê Kurd in, 3 kesêñ Kurd ji navâ yet malbatê hatin kuştin. uh pişti 2 êrîşen xwekuji li ber dîwarê nexweşxaneya el-Kindî li bakurê bajarê Helebê, hêzên opozisyonâ Sûriyê ew nexwxane bi tevahî kontrol kirin.

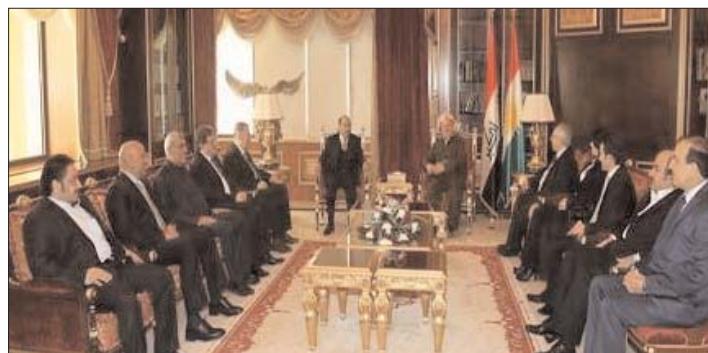
Şanda ïtilafa Nîştîmaniya Sûriye serdana Barzanî kir

îro pêncşem 19.12.2013 li Selahedîn birêz Mesûd Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê pêşwaziya Ehmed Elasî El Cerba Serokê niha ya şanda ïtilafa Nîştîmaniya Sûriye û şanda li gel kir ku ji endamên ïtilafa Nîştîmaniya Sûriye û hejmarek ji kesayetiye siyasî û serbixwe ya Sûriye pêkhatibûn.

îro pêncşem 19.12.2013 li Selahedîn birêz Mesûd Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê pêşwaziya Ehmed Elasî El Cerba Serokê niha ya şanda ïtilafa Nîştîmaniya Sûriye û şanda li gel kir ku ji endamên ïtilafa Nîştîmaniya Sûriye û hejmarek ji kesayetiye siyasî û serbixwe ya Sûriye pêkhatibûn.

kesayetiye siyasî û serbixwe ya Sûriye pêkhatibûn.

bîhsa pêvajoya siyasî û meydânî û miroviya Sûriye kir.

Li destpêka hevdîtinê de Serokê niha ya şanda ïtilafa Nîştîmaniya Sûriye ji bo rexsandina vê hevdîtinê spasiya Serok Barzanî kir û bi kurtî ji bo Serok Barzanî

Her wiha Serok Barzanî jî ji van hengavêñ herêmayetî û navdewletiyan agahdar kir ku ji bo sazkirina konferansa Genev 2 hatine avêtin.

Li beranber de Serok

Barzanî ji bilî bi xêrhatina şanda mîhvan ya di derbarê derxistina qeyrana Sûriye balkışand li ser wê yekê ku Herêma Kurdistanê bi gi-ringiyê ve li qeyrana Sûriye temaşe dike ji ber ku bandora vê qeyranê hemû navçeyê û Herêma Kurdistanê jî li xwe digrê û hêviya eve jî xwest ku her ci zûtire dawî bi qeyran û şer û êş û janêñ gelê Sûriye bê. Li vê civînê de êrîş û metîrsiyêñ teror û tundiyêñ li ser paşaroja Sûriye û navçeyê hate nixandin û her dû alî li ser ewe hevre bûn ku teror û tundrewî metîrsiyekî mezine li ser paşaroja Sûriye û navçeyê.

piştrast in. bêguman rîjeya petrolê dê were zêdekin.

Helbet hînek astengiyêñ siyasî li hember vê yekê hene lê bêguman hinartina petrolê dê van astengan jî nerm û aram bike." Aşî Hewramî li ser helwesta Şehristanî jî axivî û wiha axivî:

"Em wê helwesta birêz Şehristanî baş dibînin. Helwestek rast e û zimanê wê jî baş e. em dikarin li ser vê bingehê gellek arîşeyan çareser bikin. Her wiha ev helwest dikare bibe alîkar bo derxistina qanûna gaz û petrolê." Hewramî hêviya xwe jî nîşan da ku daxuyaniyêñ Şehristanî bibin sedema pêşveçûna gotübêjên navbera Hewlîr û Bexdayê bo çare-serkirina nakokiyân.

Şehristanî vê carê 'nerm' axivî, Hewramî jî pêşwazî lê kir

Tirkîyê de hatibû ìmzekirin, hinartina petrola Herêma Kurdistanê bo Tirkîyê roja 14ê Kanûna îsal bi rîya boriya nû re dest pê kir.

Heta niha daxuyanî û helwesta rayedarên Bexdayê tenê bi giştî dihat texmînîkîn û ew jî dijberî bû. Lî cîgirê serokwezîrê Iraqî di warê enerjiyê de Husûn Şehristanî vê carê bi zimanekî nerm li ser hinartina petrola Herêma Kurdistanê bo Tirkîyê axivî.

Li gorî nûçeya ajansa Anadolu ya Tirkîyê, Şehristanî pêşwazîya rîkeftina navbera Tirkîyê û Herêma Kurdistanê kir û got, bi vê mercê ku Bexda di rîkeftinê de neyê pişguhxistin û pereyê ku ji

hinartina petrolê tê bidestin, derbasî sindoqa geşe-

dana Iraqî ya li Amerîka bê kirin. Ji aliyeke din, Wezîrê Çavkanyîn Sirûşî Aşî Hewramî, ji Tora Medyayî ya Rûdawê re ragihand, hinartina petrola Herêma Kurdistanê bo Tirkîyê gellekî baş pêşve çû û têstkirina boriye bi awayekî serkeftî pêk hat û wiha got: "Em niha ji başbûna boriye

Li Kurdistanê Konferansa Navdewletiyan Jin û Aborî saz dikin

Ferda Cemîloğlu Seroka Komeleya Xanimê Karsazêñ Kurdistanê li daxuyaniyekê taybet de got vekirina avahiya komeleyê ku navendekî têda dibê ji bo şêwîrîna jinan û jinêñ xwedî karê Kurdistanê karekî gelek dîlxwêşker û dîrokiye. Ferda Cemîloğlu Seroka Komeleya Xanimê Karsazêñ Kurdistanê li daxuyaniyekê taybet de got vekirina avahiya komeleyê ku navendekî têda dibê ji bo şêwîrîna jinan û jinêñ xwedî karê Kurdistanê karekî gelek dîlxwêşker û dîrokiye. Berî çend rojek li Hewlîrê avahiya Komeleya Xanimê Karsazêñ Kurdistanê bi awayekî fermî hate vekirin ku eve yekemîn care li Herêma Kurdistanê navendekî ji bo şêwîr dayina wan jinan ku li kar dikan yan jî dixwazin projeyek de kar bikin hatiye vekirin.

Di derbarê vê navendê ve ku ser bi komeleyê ye û bîryare sûd ji jinêñ xwedî kar bibexşê, Ferda Cemîloğlu got: "Li rastiyê de em dixwazin jinêñ xwedî kar û sermaye û xwedî dahat bêne pêş ve û bîkevin nav warê bazîrganî û aborîyê". Her wiha got: "Bi navê zêdetir xizmetkirina jinêñ xwedî kar û ewêñ ku dixwazin bêne nav warêñ aborîyê de şêwîrîn û pîrsiyarê wan de alîkariyeke bê berambér bi wan dikan. Li vî warî de ji bo şêwîrînê me çendîn kesen pîspor heye". Li berdewamiya axaffina xwe de da zanîn ku rewşa jinan li ruyê kar ve berev pêş çûye, lê belê hê jî negîhişîye asta daxwazîn wan û dixwazin jin vekirîr û azadanetir bêne pêşve. Her wiha got: "Sedan jinêñ xwedî sermaye û dewlemed hene li nav tevgera bazîrganiya Kurdistanê de, lê belê hê jî nayêñ pêşve heta kar û işekî din bikin û şîrket û kargehan ji bo xwe vekin". Her wiha Ferda Cemîloğlu li dirêjahiya axaftina xwe de eve jî eşkere kir ku demeke nêzîk de projeyek didin kabîneya heştema Hikûmeta Herêma Kurdistanê bo ku li sala 2015 li Hewlîrê kongreyekî navdewletiyan saz bikin ku taybet be jin û aborî û nûn-erên çendîn welatan jî têda besdar dibin.

Komkara Erebî ji Amerîka xwest nehêle Israîl li ser xaka Filistînê avahiyan çêbiye

Hewlîr (Rûdaw) - Encûmena Komkara Welatîn Erebî nameyeke ye nişîkî ji bo Wezîrê Derve yê Amerîka John Kerry şand û têde pişgiariya xwe ji derbarê rawestana avakirina

yekev e ku Komkara nameyeke bi vî awayî pêşkêşî Amerîka dike û tê de tekez li ser rawestana avakirina xaniyan li ser xaka Felestînê ji aliye Israîlê û berdانا tevaya girtiyen Filistînê dike. Nebîl el-Erebî da zanîn ku armanca d a n u s t a n e n aştîyê pêkanîna aştîya mayinde û dadwerane ye û divê ev yek din 9 mehan de pêk were û Israîl ji wan deverên Filistîn ku zeft

kiriye, vekişe.

El-Erebî tekez kir ku lêvegera danustanê aştîyê bîryarê Konseya Ewlekarîye ye yên ku tekez li ser destpêşeriya erebî ya aştîyê dîkin. Sekreterê Giştî yê Komkara Erebî da zanîn ku eger dewleta Filistînê ya serbixwe û paytexta wê Qudis li gorî sinorê 1976an neyê avakirin, aştîyeke mayinde li wir cêname.

Serokê Dîwana Serokayetiya Herêma Kurdistanê Dr. Fûad Husên, mîvanê bernameya Kevana Sor a kanala Rûdaw bû. Wî di vê hevpeyvînê de behsa hokarê negirêdan û paşxistina kongreya neteweyî ya kurdî kir û got: "Heta pirs-

Hûn hest nakin ku kêše di asta besdariyê de bû, Herêma Kurdistanê weke parçeyekî naskirî ye û herêmeke federal e, lê ewên din partî bûn?

Vexwendin ji aliye serokê Herêma Kurdistanê ji hêzên siyasî re hate şandin,

Ev demeke gotinê tund hene, lê prose dewam dike.

Kontakt di navbera serokayetiya Herêma Kurdistan û Qendilê de hene?

Erê pêwendî hene.

Li ser proseya aştiyê ne yan Rojavayê

Heta kêseyên Rojava neyên çareserkirin, Kongreya Neteweyî nayê sazkirin

girêka di navbera PYD û partiyen Rojavayê Kurdistanê de neyê çareserkirin, kongreya neteweyî nayê girêdan." Herwiha behsa pêkanîna kabîneya bê û kêseyên navxwe yên YNK û besdariya opozisyonê di hikûmetê de kir.

Kêseyea sereke di lidarnexistina kongreya neteweyî ya kurdî de ci ye?

Kêseyeyeke mezin di navbera PYDê û partiyen din ên Rojavayê Kurdistanê de heye, ev jî bandorê li ser helwestenê di nava kongreya neteweyî ya kurdî de dike, yan di nav komîteya amadekar de.

Nêrîna Barzanî li ser paşxistina kongreya neteweyî ci bû?

Berî 3-4 salan behsa kongreya neteweyî hatiye kirin, heta wê demê behsa komîteyê jî hatiye kirin. Lê rewşa siyasî û babetî ne amade bû. Gava ku proseya siyasî li Tirkîyê destpêkir, rewşa Sûriyê wiha lê hat û partiyen kurdî yên Rojavayê Kurdistanê bîryar dan ku bi hev re kar bikin, vê yekê rê li ber kongreya neteweyî vekir. Ew pêşniyar ji aliye serokê Herêma Kurdistanê hate kirin, komîte jî hate pêkanîn, lê negihişt encamekê û rewşa Rojavayê Kurdistanê jî guherî. Lewra heta ku pîrsigirêkî Rojavayê Kurdistanê neyên çareserkirin, kongreya neteweyî nayê pêkanîn.

Rola ti welatekî herêmê di paşxistina kongreya neteweyî de hebû?

Eger tu behsa wê yekê bikî ku kongreya neteweyî ya kurdî amrazeke ji bo damezrandina Kurdistan Mezin, bêguman wê karvedan jê re hebin. Çend daxuyanî jî di vî warî de hatin dan. Pêşbîniya xelkê jî hate bilindkirin, lewra karvedana welatên herêmê û welatên dinyayê hebû.

Armanca kongreya neteweyî ci bû, tenê peyamek bû ku Kurd dikarin li ser maseyekê bicivin?

Gava behsa armanca kongreya neteweyî dihate kirin, gellek pêşniyar dihatin kirin, hinekan digot alaveke ji bo damezrandina Kurdistan Mezin, hinekan behsa tiştekî weke Yekîtiya Ewropayê û Komkara Erebî dikir. Tew hinekan behsa wê yekê dikir ku serkidayetiye dirust bibe bi navê serkidayetiya neteweyî. Ev pêşniyar çewt bûn.

Hûn nêzîki Barzanî bûn, armanca Barzanî ji li darxistina kongreya neteweyî ci bû?

Armanca Barzanî ew bû ku Kurd xwedan heman peyamê bin, ji dinyayê re bêjin em neteweyekin û ev nasnameya me ye. Rast e, em parçe bûne, lê em neteweyekin, her parçeyek jî rewşa xwe heye, lê peyama vê neteweyê ewe ku em bigihijin armanca xwe, lê bi rîya diyalog, aştî û siyasetê. Kongreyê armanc dikir ku mesajeke siyasî bide dinya dûr ku ev millet heye. Mafêن vî millet hene û pêwist e ev millet bigihije armancen xwe.

Mebesta we ji dinya dûr Amerîka ye? Amerîka û Ewropa ye jî.

Dema girêdana kongreya neteweyî bû?

Bi wî rengî na. Ji ber ku bi rengekî çewt hate kirin. Niha dema girêdana kongreya bû, lê armanca kongreyê hate guherandin.

Kê rîçika armancen kongreyê guherand?

Gellek gotûbêj hatin kirin, lê nedibû hemû gotûbêj bêne ser ragihandinê. Tu dikarî behsa hemû tişti bikî, lê gava negihişt encamekê, cîma tu di medyayê de behs dikî.

komîteya amadekar nûnera hêzên siyasî bû, di dawî de wan bîryar dan. Lê Herêma Kurdistanê rastiyekî destûrî ye, xwedî nasnameyeke qanûnî û siyasî ye, lewma hesabê berjewendiyen xwe yên aborî û civakî dike.

Hinek pêşniyar hatin kirin ku serokayetiya kongreya neteweyî bi awayekî demkî be, yan bi sisteme hevserokayetî be, lê Barzanî ew pêşniyar red kirin.

Vê pirsê ji endamên komîteya amadekar bike, ew derbasî kûrahiya wê meseleyê nebûn. Pêngaveke beriya wê hebû ku çend kes besdariyê bikin, gotin

bila 600 Kurd besdar bibin, ligel 300 mîvanan. Ev çewt bû ku tu 1000 kesî ji bo kongreyekî vexwînî. Tuyê çawa vê rîk bixî? Tê çawa wan 600 kesan dabeş bikî, weke mînak hêzên Rojhîlat pêşniyar dikirin ku em ji bo her parçeyekî 150 kesan deynin, hinek hêz hebûn qebûl nedikirin û digitin bandora me zêdetir e. Kê qebûl nedikir?

Wek mînak PKKê digot bandore me zêdetir e, behsa Kurdistan bakur dikirin ku hejmara wan pîr e. Ev yek ji kêşeyan bû.

Serdana Barzanî ya Amedê dibe sedema nêzîkbûna PKKê û Hewlêrê?

PKK û Tirkîyê niha di proseyeke diyalogê de ne, beyanname derdikeve ku prose sekiniye yan dewam dike. Ne dûr e ku ev girêdayî taktîka diyalogê be, lê diyar e ku ew ligel Ocalan diyalogê dikin. Diyalog dewam dike.

Cara dawî ku we ligel birêz Nêçîrvan Barzanî serdana Tirkîyê kir, ew ci derbarê proseya aştiyê de dibêjin, ew geşbîn in bi wê proseye?

Wan pakêtek pêşkêş kirine û dibêjin ev destpêka proseye ye, ev alî jî dibêje ev kêm e yan hiç e. Şer ne li ser wê yekê ye ku prensîba diyalogê red bikin, lê şer li ser cîbicîkirina daxwazkariyan e.

Hûn çawa li wê pakêtê dinêrin, di demekî de ku navê Kurdan tê de nehatiye behskirin?

Ew dibêje ev prose ye, prose jî yanî berdewamî. Ji bo zanyariyê te jî, di serdanê serokê Herêma Kurdistanê û serokê hikûmetê de, eger nebêjim wan pêşniyar kir, lê ew ligel destpêkirina proseye bûn. Ew pêşniyar ji aliye serokwezîrê hikûmeta Herêma Kurdistanê hatiye kirin ji bo serokwezîrê Tirkîyê. Wan guhdariya serkidayetiya Kurdistanê kir, ew ne dûr in ji wê proseye?

Baş e, ji ber ci ne hikûmeta Tirkîyê û ne PKK behs nakin?

Ev meseleyekî navxweyî ya Tirkîyê ye, lê girêdayî me ye jî, behsa Kurdan tê kirin ku em herdu alî Kurd in, her wiha niha têkiliyê Herêma Kurdistanê û Tirkîyê jî hene.

Guherandina serkidayetiya PKKê bandor li ser proseye kir?

Kurdistanê?

Du Kurd li kû derê hevdu bibînin behsa Kurdan dikin.

Ti kontaktek di navbera Barzanî û Cemîl Bayik de heye?

Nizanim.

Bi we baş e ku hebe yan na?

Bêguman hebe baştır e.

Birêz Barzanî bi rîya komîteya amadekar a kongreya neteweyî peyaman ji Qendilê re dişine?

Kanalên birêz Barzanî pirr in, pêdiviya wî bi komîteyê nîne.

Hûn çiqasî reyalîst dibînin ku Goran besdarî hikûmeta bê bibe?

Ev li ser danûstandinan dimîne. Goran ku xwe alternatifâ PDKê û YNKê dibîne dikare besdarî hikûmetê bibe?

Pêşbînîkirin ne baş e, ji ber ku danûstandin destpêdike. Di wê baweriye de me ku di vê heftiyê de danûstandinê pêkanîna hikûmetê destpêbikin. Danûstandin jî vekirî dibin.

Ew hevbeşıya ku di navbera YNKê û PDKê de pêk hatiye, di navbera Goran û PDKê de pêk tê?

Hevbeşî li ser binemaya bernâme û tîman dibe. Gellek caran karînê mirovan mezin in, lê nikarin bi hev re kar bikin. Lewma dema tu behsa hevbeşîye dikî, divê tu his-mendiya tîmî jî pêk bînî.

Ev amadeyî li cem Goran heye?

Nikarim di vî warî de Goran binirxînim. Danûstandin destpêdike û binemaya vê danûstandinê ewe ku hevbeşî pêk bê.

Nêrîna Barzanî ewe ku hemû alî besdar bin, yan tenê PDK û YNK?

Nêrîna serok Barzanî ewe ku danûstandin ligel hemû alîyan bibe û li ser binemaya vê danûstandinê hikûmet pêk bê.

Rewşa ku li Silêmaniye pêkhatiye, bi sedema şikestina YNKê di hilbijartînê parlamento de, gelo rewşa vê partîye gîhişîye wê radeyê ku krîzêkî li Kurdistanê pêk bîne?

Wiha ye. Krîzêk heye. Ev krîz jî mezin e. Balansa Kurdistanê di desten YNK û PDKê de ye. Eger hevbeşîkî te hebe û di krîzêkî de be, bandora vê yekê li ser te jî dibe. Vê krîzê pêşî li Silêmaniye destpêkiriye, lê bandora wê li ser hemû Kurdistanê hebû. Pêwîst e rîyek bê dîtin. Yê ku dikarin vê rîyek bibînin serkirdeyên YNKê bi xwe ne. Lê eger ew bîryarê nedin, kesekî din nikare bîryarê bide.

Piştî nexweşketina Talebanî birêz Barzanî gellekî li ser hêlê bû ligel polîtburoya YNKê û ligel malbata Talebanî. Herwiha besdarî civîna polîtburoyê jî bû. Lê vê dawiyê dûrketin peydabû. Gelo YNK bi xwe vê yekê naxwaze?

Na. Piştî nexweşketina cenabê Mam Talebanî, di heftiyekî de 2 caran cû.

Lê piştî hilbijartînan neçû?

Niha jî pêwendî neye. Lê kêse jî di nav YNKê de heye.

Jêderâ vê kêşeyê ne ji peyaniya stratejîk bû, bi taybetî piştî dirêjkirina dema serokatiya Herêma Kurdistanê?

Na, ne wiha ye. Di hilbijartînê parlamento Iraqê de jî YNKê dengen kêm anîn. Eger tu li hokarê digerî, divê tu kûrtir herî nav pîr. Lê eger tu li çareserîye digerî, niha tu nikarî çareser bikî, ji ber ku pêwendîya vê yekê bi dîrokê ve heye. Kêşeyen YNKê kevin in.

Heppevîn: Rêbwar Kerîm Welî KRP.org

Serokê Herêma Kurdistanê cejna rojiyê li xuşk û birayên Kurden Êzdî pîroz kir

Bi helkefta cejna rojiya Êzdîyan, birêz Mesûd Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê

peyamekî pîrozbahiyê pêşkêşî xuşk û birayên Êzdîyan kir ku eve jî naveroka wê peyamê ye: Bi navê xwedâyê mezin û dilovan.

Bi helkefta cejna rojiya Êzdîyan pîrozbahiyekî germ pêşkêşî hemû xuşk û birayên Kurden Êzdî li Kurdistan û cîhanê dikim. Bi dirêjahiya dîrokê yek ji şanaziyê gelê Kurd kûrbûna ew firehî û pêkvejiyan û tebayıye ku li navbera pêkhatên cûda cûdayên olî û neteweyî da li ser axa Kurdistanê hebûye û erkê serekiyê me hemûyane biparêzîn û rî nayê dayîn li bin tu navnîşanek û bi tu awayek dev ji wan mafan û wê pêkvejiyana me ya xweşik berdîn.

Hêvîdarim ev cejin bibê cihê xêr û xweşîya zêdetirê xuşk û birayên me yên Kurden Êzdî û sal bi sal li sayeya Kurdistanekî aram û azad da û bi xêr û xweşî û kameranî cejna wan pîroz bikin.

Mesûd Barzanî
Serokê Herêma Kurdistanê
19/12/2013

Zemanê 50-50 nema

Peydarê Partiya Demokrata Kurdistanê (PDK) di daxuyaniyekê de got ku, posten

kabîneya nû a hikûmeta Kurdistanê dê li gor ka her partiyekê çend kursiyê parlamento de, hene bêne dabeş kirin û zemanê dabeşkirina 50-50 di navbera Partiya Demokrata Kurdistanê û Yakîtiya Niştimaniya Kurdistanê de nema.

Cafer İbrahim ji ajansa Anadol re got ku, di van rojan de dê serokê herêma Kurdistanê ji bo pêkanîna kabîneya nû a hikûmeta Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî erikdar bike û dê serokatiya parlamento de jî bê diyar kirin.

İbrahim got:

- PDK dixwaze li ser bingehê lihevhatina niştimanî û hevbeşîye hikûmeta nû ava bike. Hemû partî û alî dê li gor dengen xwe yên li hilbijartînan bidest xistine, postan werbigirin. Em bi besdariya tevgera Goranê di hikûmetê de gaşbin in. Digel YNKê jî em dê rîkeftina stratejîk li ber çavan bigirin lê poste weke berê bi 50-50 nahêne dabeş kirin.

Peydarê PDK got jî ku, beriya serê sala nû, serokê Kurdistanê dê ji bo pêkanîna hikûmetê Nêçîrvan Barzanî erikdar bike û serokatiya parlamento jî dê bê hilbijartîn.

Bağımsız Kürdistan partisi kuruluyor!

DİYARBAKIR başta olmak üzere Kürdistan'ın il ve ilçelerinde bir süredir 'Kurdistan Parti Hareketi' adı altında çalışmalarını sürdürmen bir grup, Diyarbakır'da bir araya gelerek Türkiye'de bağımsız bir Kürdistan kurulması için parti kuracıklarını açıkladı.

Diyarbakır'da yapılan toplantıda divan üyelerinin seçilmesinden sonra konuşan grubun sözcüsü Mehmet Emin Kardaş, yıllardır Kürtleri örgütlemeye çalışıklarını, kimseyi incitmeden de haklarını almayı çalışacaklarını söyledi. Kardaş şunları söyledi:

"Bu partinin amacı, bu ülke içinde Kürdistan topraklarında kendini devletleştirmek birinci amacımızdır. Yani şiarımız bağımsız bir Kürdistan'dır. Fakat bağımsız bir Kürdistan'a gidecek

Federal Kürdistan Bölgesi Parlamentler Birliği üyelerinden oluşan bir heyet Amed'de belediye başkanlarını ziyaret etti. Federal Kürdistan Bölgesi Parlamentler Birliği üyelerinden oluşan bir heyet Amed'de belediye başkanlarını ziyaret etti.

Ceşitli temaslarda bulunmak üzere Kürdistan Bölgesi'nden gelen Kürdistan Parlamentler Birliği (Yekîtiya Parlamenteñî Kurdistan) Başkanı Necat Yasin ile üyeleri Xelîl İbrahim ve Ferhat Avni'den oluşan heyet Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir'i ziyaret etti.

Baydemir, konuklarını Yenişehir Belediye Başkanı Selim Kurbanoğlu, Kayapınar Belediyesi Başkanvekili Mahmut Dağ, Sur Belediyesi Başkan Yardımcısı Nakış Sayar, Büyükşehir

yolda elbetteki bazı gelişmeler olacaktır, bazı duraklamalar olacaktır. Eğer bir gün bu parti güçlenir ve devlette bir

federasyon konusunda anlaştığı zaman o zaman birinci yol olarak belki federasyonda anlaşırlar. Devlet kurma bizim hakkımızdır. Bütün milletler kendi devletini kuruyorsa Kürtler de kendi devletini kuracaktır. Kürtler bu toprağın asıl sahipleridir. Kürtler bu

topraklara başka yerden gelip yerleşmiş degiller."

Güney Kürdistan Kurt Yönetimi ve oradaki Kurt partilerinin öncelikli müteffikleri olduğunu dile getiren Kardaş, "Onların varlığı, ayakta durması, güçlenmesi bizi memnun eder, bizim varlığımızı gösterir. Biz onlarla iyi diyalog içindeyiz" dedi. Mehmet Emin Kardaş, gazetecilerin sorularını yanıtlayarak, BDP ile farklı olduklarını söyledi. Kardaş, "BDP vesayet altında olan bir partidir. Kendi özgür iradesi yoktur. Kendi aldığı her karar kendisi dışında verilen kararlardır. BDP'li arkadaşlar bugüne kadar Kürdistan partisi olduğunu söylemiş degiller" dedi.

Kardaş, toplantıda kurucular kurul seçili, parti tüzüğü ve programı ile başkanı belirlendikten sonra bir hafta içinde İçişleri Bakanlığı'na başvuracaklarını söyledi. DHA

Kurd parlmenterler Amed'de

Belediyesi Meclis Başkan Vekili Eşref Güler ve Halkla İlişkilerden Sorumlu Belediye Meclis Üyesi Derya Tamrı ile birlikte karşıladı.

Ziyaretlerinin sebebinin uluslararası arenada Kurt sorununun çözümüne katkıda bulunmak olduğunu ifade eden Ferhat Avni, Kurt halkın haklarını kazanma konusunda çaba sarf edilmesi gerektiğini söyledi. Avni, Hewler'de dört parçada ve diasporada yaşayan Kurt parlmenterlerinin içerisinde bulunduğu bir parlmenterler meclisi kurmak istediklerini belirtti.

Baydemir'in Hewler'deki temalarından memnuniyet duyduklarını belirten Avni, "Rojava ile Başûr'daki Kurt kardeşlerimizi bir araya getirme

çabınızı takdir ettiğimizi sizinle paylaşmak istedik" diye konuştu.

Baydemir de kendilerini Amed'de ağırlamaktan duyduğu memnuniyeti dile getirerek, bu girişimlerini çok önemsiyorunu söyledi. Baydemir, Kürtlerin ittifakının Ortadoğu'da barışın teminatı olacağını bildirdi. (ANF)

Obama: Türkiye ile ilişkimiz zehirlendi!

Hükümetin yolsuzluk operasyonunun arkasında ABD'nin olduğunu ima etmesi ve bu yönde haberler üzerine ABD'nin tepkisini hafta içerisinde Türkiye'ye传递iği öğrenildi.

İletilen mesajda, ilişkilerin zehirlendiği ve geleceğinin tehlikeye atıldığı uyarısı yapıldı. Bu diplomatik girişim "yönetim adına" yani ABD Başkanı Barack Obama adına iletildi. ABD yönetimi adına, Washington'ın ABD Hazine Müsteşarı David Cohen'in Türkiye ziyaretinin ve ABD Büyükelçisi Francois Ricciardone'nin isimlerinin yolsuzluk operasyonu ile ilişkilendirilmesi üzerine yapılan girişimde şu mesajlar verildi: "Cohen ve Ricciardone üzerinden yürütülen kampanyalardan rahatsızız. Bu şahsi bir mesaj değil, ABD yönetiminin mesajıdır. Bizi iç işlerimize karıştırmayın. Bu tür açıklamalarla Türkiye ve ABD arasındaki ilişkilerin zehirlenmesinden ciddi endişe duyuyoruz. İlişkilerimizi tehlikeye atacak açıklamalardan kaçınılmamasını bekliyoruz."

Ardından da duyulan rahatsızlığın daha üst düzeyde hükümete ilettilme talebi aktarıldı.

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu da önceki gün ABD Dışişleri Bakanı John Kerry ile telefonla görüştü ancak bu görüşmede Türkiye'deki yolsuzluk operasyonu ele alınmadı. Türk diplomatik kaynaklar, ABD ile rutin görüşmelerin devam ettiğini belirterek, "Telefon görüşmesinde ele alınmadı. Bu aşamada ABD büyükelçisine yönelik bir tepki beklemiyoruz. Ancak Başbakan'ın sözlerinin ardından Bakan Bey bir talimat verirse böyle bir girişim olabilir. Bu aşamada planlanan bir görüşme yok" bilgisini verdi.

Toplantı yapılmadı!

Yeni Şafak, Star, Akit ve Akşam gazetelerinin manşetinde yer alan ve ABD Büyükelçisi Ricciardone'nin 17 Aralık günü AB Büyükelçileri ile bir araya geldiği ve burada "Bir imparatorluğun çöküşünü izliyoruz" dediği öne sürülen toplantı yapılmadığı da ortaya çıktı. ABD Büyükelçisi Ricciardone söz konusu toplantı Twitter'dan yalanlıdı:

"ABD'nin, devam eden yolsuzluk operasyonuyla hiçbir şekilde ilgisi yoktur. ABD ve Türkiye arasındaki dostluk ve işbirliği iki ülke için de hayatı önemseştir. Hiç kimse ABD-Türkiye ilişkilerini asılsız iddialarla tehditiye atmamalıdır. Böyle bir toplantı yapılmadığı gibi, haberlerde ortaya atılan iddiaların tümü taman yalan ve iftidir."

Ricciardone ile ilgili haberlerde "istenmeyen adam" ilan edileceği öne sürülenken, Başbakan Erdoğan da dün yaptığı konuşmadada "Ülkemizde tutmak zorunda değiliz" yönündeki açıklamasıyla benzeyen sinyaller verdi.

'Emir büyük yerden'

Söz konusu gazetelerde Ricciardone'ye atfedilenler yer alan iddiaların yayınlanmadan önce diplomatik kaynaklara sorulduğu ve ABD ve AB tarafının da bu iddiaların yalanlığı öğrenildi. Ricciardone'nin, "Son 15-20 günlük süreçte AB büyükelçiliye özel bir görüşmesinin olmadığı" belirtildi. Kaynaklar, "Ne konutta ne de elçilikte böyle bir görüşme olmadı. Kısa süreli katıldığı birkaç resepsiyon vardı ama toplu bir görüşmesi söz konusu değil."

Tamamen hayal ürünü" diyerek söz konusu randevuya yalanlıdı. Ancak söz konusu gazetelerin muhabirlerine önceki gün verilen bu bilgilere karşın bir gazete yöneticisinin, "Biz bu haberi yazacağız. Emir büyük yerden" dediği öğrenildi. Ardından da yalanlanacağı bilinmesine karşın haberler gazetede yer aldı.

'YOLSUZLUK OPERASYONU'NA ORANTISIZ ZEKA ASIL sorun Kılıçdaroğlu

Öte yandan diplomatik kulislerde Ricciardone'nin CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ile yolsuzluk operasyonunun başladığı gün, 17 Aralık'ta yaptığı görüşmenin rahatsızlık yarattığı konuşuluyor. Obama'nın, Erdoğan'a yönelik tavır almasının ardından Kılıçdaroğlu'nun ABD ziyaretine işaret eden kaynaklar, "Operasyonla aynı gün görüşme yapılması hükümete kuşkulara yol açtı. Oysa önceden planlanan bir görüşmeydi" bilgisini paylaştı.

Kaynak: Cumhuriyet

Kürdistan halkı 'Utanç duvarı'ni parçalıyor

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 'Utanç Duvarı'ni protesto eden on binlerce yurtaş duvarı taş ve sopalarla yıkama çalıyor. Sınırın karşı tarafından yurtaşların destek verdiği eylemde polis ve jandarma iki yakaya da gaz bombaları ile müdahale etti. Çatışmalar sürüyor.

Buldan: Bizdeki fotoğraflardan biri değil!

Pervin Buldan, Demirtaş ile birlikte İmralı'da görüştükleri PKK Lideri Abdullah Öcalan ile görüşmelerine dair yansyan fotoğraf için "Aynı gün çekilmişler ama bizdeki resimler değiliz.

Kim tarafından yayındığını bilmiyoruz" dedi. PKK Lideri Abdullah Öcalan ile görüşmek üzere İmralı Adası'na giderek görüşmeleri gerçekleştiren BDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş ile Grup Başkan Vekili Pervin Buldan'ın bu görüşmeleri sırasında çekilmiş bir fotoğrafı, sosyal medya paylaşılması sonrası gündeme bomba gibi düştü. Twitter üzerinden paylaşılan fotoğrafta PKK Lideri Abdullah Öcalan, Selahattin Demirtaş ve Pervin Buldan aynı masa etrafında yer alıyor.

Üçlü görüşme esnasında çekilen fotoğrafta PKK Lideri Öcalan'ın kırlaşmış sakalları dikkat çekiyor. Cezaevi görevlileri tarafından

dan çekildiği anlaşılan fotoğraf ta dikkat çeken bir diğer ayrıntı ise, masanın üzerinde yer alan dosya ve notlar. Twitter'dan paylaşılması sonrası bir anda yayılan fotoğrafın kim tarafından servis edildiğine yönelik. Görüşmede yer alan isimlerden Pervin Buldan, twitterda yayılan fotoğrafa ilişkin DİHA'YA değerlendirmede bulundu. Fotoğrafın kendilerindeki fotoğraflardan biri olmadığını belterek, "Aynı gün çekilmişler ama bizdeki resimler değil, açıları ve pozlamaları farklı. Kim tarafından yayındığını bilmiyoruz" dedi.

İlgisinin bulunmadığını vurguladığı fotoğrafın çekilme tarihi 17 Ağustos 2013. Bu tarihte yapılan görüşmede Öcalan ile fotoğraf çekme talepleri kabul edilen Demirtaş ve Buldan'a bu fotoğraf bizzat Adalet Bakanlığı tarafından ullaştırıldı. Fakat bu görüşmede çekildiği kamuoyuna yansyan fotoğraflar, Adalet Bakanlığı'ndan izin çıkmamışı nedeniyle bu güne kadar kamuoyu ile paylaşılmadı.

Bunun nedeninin başında ise, fotoğrafın PKK lideri Öcalan ile yürüttülen müzakere görüşmelerinden memnun olmayan çevrelerce farklı amaçlarla kullanılabilesi ihtimalinin müzakereleri sekteye uğratabileceği endişesi idi. BDP heyetinin elinde bulunan fotoğraflar 17 Ağustos tarihinde çekilen fotoğraflarla da sınırlı değil. Kasım ayı başında İmralı'ya giderek Öcalan'la görüşen BDP Grup Başkanvekilleri Pervin Buldan ve İdris Baluken ile HDP Eşbaşkan Yardımcısı

Sırrı Süreyya Önder de, Öcalan'la yine fotoğraf çekti. Bu fotoğraflarında daha önceki görüşmeye ait fotoğraflar gibi heyet üyelerinde yer aldığı sanılıyor.

Öcalan ile görüşen heyetin hassasiyet göstererek bu güne kadar kamuoyu ile paylaşılmadığı görüşmeye dair bir fotoğraf karesinin Buldan'ın açıkladığı üzere kendilerinde bulunan fotoğraflardan farklı bir fotoğraf olması, fotoğrafın kim ya da kimler tarafından hangi amaçla servis edildiği sorularını da beraberinde getiriyor. Bu açıdan fotoğrafın servis edilme zamanı son derece manidar.

Güler Cemaati ve AKP arasında bakan çocukları ve bürokratlarında yer aldığı "rüşvet ve yolsuzluk" operasyonları ile ayyuka çıkan çatışma sürecinde söz konusu görüşme fotoğrafının servis edilmesi, Öcalan'ın başlığı "demokratik çözüm" sürecini sabote etmeye dönük bir girişim olma kuşkularına yol açtı. DİHA

Заключенные депутаты: В Турции существует отдельный закон для курдов

Четыре заключенных курдских депутата парламента Турции выразили протест, обвинив власти в применении отдельного закона для курдского меньшинства страны. Это стало следствием отказа двух судов Диярбакыра освободить их, но освобождения из тюрьмы депутата оппозиции.

На прошлой неделе суды Диярбакыра отклонили апелляцию адвокатов и про-курдской "Партии мира и демократии" (BDP), поданную от имени курдских депутатов Ибрахима Айхана, Сельмы Ирмак, Фейсала Сарийилдыза, Гулсеры Йылдырыма, и независимого депутата Кемала Актаса, которые находятся в тюрьме с 2009 года.

9 декабря, после освобождения из тюрьмы депутата от основной оппозиционной "Народно-республиканской партии" (CHP), Мустафы Балбая, прокурор обратился к суду Диярбакыра с ходатайством об освобождении депутатов "Партии мира и демократии". Последние находятся в тюрьме

по делу "Союза сообществ Курдистана" (КСК), рассматривающего в Турции в качестве зонтичной организации, включающей в свой состав "Рабочую партию Курдистана" (РПК) и другие группировки.

Также с ходатайством об

освобождении Балбая.

Депутат СНР, Мустафа Балбай, был осужден по делу о тайной организации "Эргенекон", обвиняемой в подготовке государственного переворота, и приговорен к 34 годам лишения свободы в августе. Его

освобождении из тюрьмы обратился депутат от "Партии националистического движения", Энгин Алан, ссылаясь на решение суда Стамбула об

освобождение было основано на недавнем постановлении Конституционного суда, согласно которому право политика на справедливое судебное разби-

рательство было нарушено.

"Было доказано еще раз, что в Турции практикуется отдельная система права не только для заключенных депутатов, но и для больных заключенных, и для всех политических заключенных", говорится в письме курдских депутатов.

"Решение, принятое в отношении заключенных депутатов, показало, что существует относительная... система права в Турции. Суды Диярбакыра заявили, что существует отдельная система права для курдов".

"Тот факт, что специальные суды решили продлить наше задержание, несмотря на решение Конституционного суда, также продемонстрировало, что политическая работа геноцида, который был начат в апреле 2009 года с арестом тысяч людей из курдского политического движения, продолжается до сих пор", говорится в заявлении.

Руководство BDP регулярно осуждает лишение свободы своих депутатов, и обвиняет в этом правящую "Партию справедливости и развития" (AKP).

"Это правительство AKP приняло законы для всех этих

арестов и длительных задержаний", говорится в заявлении лидеров BDP. "Это правительство AKP установило специальные суды. Правительство также назначило этих судей и прокуроров. Так что это решение не является решением нескольких судей, это решение правительства AKP".

Заключенные курдские депутаты утверждают, что они были арестованы на основании лжесвидетельств, содержатся в плохих условиях, страдают от отсутствия услуг здравоохранения и недостаточного питания".

На выборах в турецкий парламент 2011 года BDP завоевала 36 мест. Партия бойкотировала парламентские заседания в знак протеста против ареста своих депутатов.

Турция, которая десятилетиями отказывала в праве на свой язык и других свободах своему курдскому меньшинству, в этом году приступила к мирному процессу с "Рабочей партией Курдистана", курдской группой, три десятилетия ведущей партизанскую войну за права курдов. В ходе этого противостояния были убиты 40000 человек.

учебных пособий для курдских учащихся). Он проводит масштабную работу с молодежью в деле воспитания их в патриотическом духе. Поздравляя награжденных, зам. Председателя Ассамблеи народа Казахстана, президент Ассоциации "Барбанг" курдов, академик К.И. Мирзоев, сказал: "Мы считаем что это - награда не только наших сограждан, но и оценка Главы государства, Лидера нации Н.А. Назарбаеву, курдам Казахстана. Мы, курды-казахстанцы, благодаря мудрой, последовательной политике президента, около восьмидесяти лет проживая в молодой, суверенной республике являемся равноправными гражданами этой уникальной страны, аналогов которой трудно найти в других странах, даже где курды проживают на своих исконных землях".

Гасане Хаджисулейман, поэт, главный редактор газеты "Жирана курд"

Родина ценит заслуги

с первых дней создания активно участвует в деятельности Ассамблеи народа Казахстана, является членом Ассамблеи народа Казахстана. По инициативе А.З. Алиева были организованы вечера, посвященные Дню единства Казахстана, другие значительные мероприятия республиканского и международного уровня о Казахстанском пути межэтнического согласия. Он является автором первой книги "Курды Казахстана", а также ряда других трудов посвященных истории и культуре курдов, таких как "Красный Курдистан", "Человек легенда" (посвященная славному пути легендарного курдского лидера Мустафы Барзани). Часто выступает с докладами перед населением республики в местах компактного проживания курдов.

Золотую медаль Ассамблеи

народа Казахстана "Бірлік" получили общественные деятели, руководители этнокультурных центров РК, а также пред-

ставители производственной сферы, за укрепление дружбы и сотрудничества между народами. В их числе член Ассамблеи народа Казахстана, член правления Ассоциации "Барбанг" курдов, известный предприниматель и общественный дея-

го проживания курдов, встречается с населением, посещает школы и постоянно оказывает материальную помощь для приобретения технических средств обучения (компьютеров, интерактивных досок, оборудования для лингафонных кабинетов,

Курдские партии и силы провинции Дияла выступят одним парламентским списком

Курдские партии и группы провинции Дияла в четверг объявили о своем решении выступить на предстоящих парламентских выборах Ирака одним общим списком, который включает 8 курдских политических образований.

"Курдские силы договорились выступить на парламентских выборах одним сводным списком, чтобы предотвратить рассеивание курдских голосов в районах проживания курдов в провинции Дияла", заявил представитель "Патриотического союза Курдистана" (ПСК) в Ханакине, Ибрагим Баджелан, в интервью "Shafaq News".

По его словам, восемь курдских групп выступят на парламентских выборах в провинции Дияла под именем списка "Мир Курдистана", за исключением "Движения за перемены"

(Горан), которое не будет участвовать в выборах Диялы из-за отсутствия представителей.

Баджелан заявил, что объединение курдских сил направлено на увеличение представи-

Среди основных партий в списке значатся: ПСК, "Демократическая партия Курдистана" (ДПК), "Коммунистическая партия Курдистана", "Партия трудящихся Курдистана", "Исламское движение Курдистана", "Исламская группа Курдистана" и другие курдские группы.

тельства курдов провинции Дияла в парламенте. По его прогнозам, скорее всего, курды Диялы смогут получить три депутатских места.

Список возглавит представитель ПСК, пресс-секретарем будет член ДПК, исламисты также получат одно из руководящих мест.

Турецкий суд отказал в освобождении из тюрьмы курдским депутатам

Уголовный суд Диярбакыра отклонил ходатайство прокурора об освобождении депутатов про-курдской Партии мира и демократии Ибрахима Айхана и Гюлсеры Йылдырым из тюрьмы, пишет Today's Zaman.

После освобождения 9 декабря из тюрьмы депутата от основной оппозиционной Народно-республиканской партии Мустафы Балбая прокурор обратился к суду Диярбакыра с ходатайством об освобождении депутатов Партии мира и демократии. Последние находятся в тюрьме по делу Союза сообществ Курдистана, рассматриваемого в Турции в качестве зонтичной организации, включающей в свой состав Рабочую партию Курдистана и другие группировки. Также с

ходатайством об освобождении из тюрьмы обратился депутат от Партии националистического движения Энгин Алан, ссылаясь на решение суда Стамбула об освобождении Балбая. Ранее, 9 декабря, уголовный суд Стамбула принял решение об освобождении из тюрьмы депутата Народно-республиканской партии Мустафы Балбая. Он был осужден по делу о тайной организации "Эргенекон", обвиняемой в подготовке государственного переворота, и приговорен к 34 годам лишения свободы в августе. Его освобождение было основано на недавнем постановлении Конституционного суда, согласно которому право политика на справедливое судебное разбирательство было нарушено.

Посол США и президент Барзани обсудили злободневные вопросы

16 декабря президент Курдистана Масуд Барзани встретился с послом Соединенных Штатов в Ираке, г-ном Стивеном Бикрофтом.

Президент и посол обсудили ситуацию сирийских беженцев в Курдистане, число которых превысило 230 тысяч. Посол Бикрофт поблагодарил КРГ, и выразил признательность правительства США за все, что было пред-

принято Курдистаном, чтобы помочь пострадавшим от сирийского конфликта. Он добавил, что будет сотрудничать с чиновниками в Багдаде, чтобы поощрять иракское правительство также внести вклад в эти усилия по оказанию помощи. Стороны также говорили о подготовке к запланированной в Женеве конференции по Сирии, и роли и участии сирийских

курдских партий в этих переговорах.

Посол США также одобрил решение КРГ провести тщательное расследование убийства курдского журналиста Кавы Гармияни, убитого у своего дома в начале этого месяца в городе Калар. Президент сказал, что это убийство опечалило его, и КРГ делает все возможное, чтобы привлечь виновных к суду.

Президент Барзани и посол Бикрофт также обсудили недавние позитивные признаки того, что Багдад и Эрбиль

рассматривают возможность вступить в переговоры для достижения соглашения в области энергетики.

Нечирван Барзани посетит Багдад на следующей неделе

Премьер-министр Иракского Курдистана, Нечирван Барзани, примет участие в переговорах в Багдаде, которые должны состояться на следующей неделе. Об этом пишет "BasNews". Багдад и Курдистан имеют заведомо напряженные отношения по вопросам энергоресурсов,

бюджета и военных проблем, что и называют основными причинами визита премьер-министра. На прошлой неделе Барзани посетил Турцию в целях подтверждения энергетического соглашения между Анкарой и Эрбилем; этот шаг спровоцировал Багдад угрожать Турции дипломатически

ми действиями. Ранее в этом месяце, министр энергетики и природных ресурсов Турции, Танер Йылдыз, посетил Багдад и встретился с иракскими официальными лицами, чтобы объяснить позицию Турции по договору нефти с Курдистаном. Багдад и Эрбиль неоднократно подписывали

В числе многочисленных споров между Багдадом и Эрбилем возобновляется нерешенный вопрос распределения бюджета текущего года. Багдад обвиняет Региональное правительство Курдистана (КРГ) в неспособности обосновать вывоз 106 млн. баррелей нефти, якобы проданной непосредственно курдами, а также отказывается оплачивать взносы иностранным компаниям, участвующим в нефтяных проектах Курдистане, и зарплаты курдским силам пешмерга, которые контролируются Эрбилем, но конституционно являются частью вооруженных сил Ирака.

Чиновники КРГ утверждают, что они никогда не получали полных 17 процентов своей конституционной доли бюджета. Багдад отказывается платить нефтяным компаниям, работающим в анклаве, на основании того, что все нефтя-

ные контракты должны походить через центральное правительство в Багдаде. "Две причины привели к задержке утверждения бюджета Ирака на 2014 год", говорит Хейссам Джибури, депутат коалиции "Правового государства", которую возглавляет шиитский премьер-министр Нури аль-

Рашид Тахир, заместитель министра финансов КРГ, пояснил, что основанием для утверждения бюджета в Ираке является то, что доход от миллиардов баррелей нефти Курдистана остается неясным. Он говорит, что курдские чиновники не готовы иметь дело с Советом, на основании того, что вопрос был политизирован.

Малики. "Одной из них является дефицит бюджета в 30 процентов, а другой - спор между Эрбилем и Багдадом, который включает [вопросы] нефтяных доходов и бюджет сил пешмерга". Иракский национальный бюджет на 2014 год оценивается в 174000000000000 иракских динаров (ID), с дефицитом в 27 триллионов ID. Основываясь на данных Совета Верховного аудита в Багдаде, Джибури

отказа работать с данными Совета стало то, что его данные не верны. Он сказал, что центральное правительство должно получить правильные данные от самих курдов.

"Они должны сотрудничать с Советом аудита КРГ, и ознакомиться с данными, прежде чем говорить о доходах", говорит он. Другой депутат от коалиции "Правового государства" занимает более жесткую позицию в

отношении КРГ, полагая, что Курдистан должен быть полностью вычеркнут из республиканского бюджета, чтобы заставить Эрбиль передать все доходы от экспорта нефти. "Багдад должен сократить бюджет КРГ, пока Эрбиль не отправит нам все свои доходы от нефти, экспорт которой из Курдистана в последние два года", заявила депутат Алия Нусайф. "Это технический вопрос, и за ним нет политической повестки дня", уверяет она. По словам депутата, в соответствии со статьей 111 конституции Ирака, Курдистан должен передать все нефтяные доходы в Багдад, и большинство иракских законодателей согласны на полное сокращение части КРГ в бюджете республики.

Между тем, курдские законодатели, кажется, готовы к суровой борьбе за бюджет, которая стала ежегодным противостоянием между Багдадом и Эрбилем. Спор о бюджете в этом году осложнился началом прямого экспорта нефти, который стартовал в этом месяце из Курдистана в Турцию. Почти год назад курдские законодатели уже проводили забастовки в иракском парламенте по поводу бюджета-2013.

но, приведет к подписанию весьма спорного углеводородного закона, который "завис" в иракском парламенте с 2007 года. "Основываясь на таких заявлениях, мы можем очень хорошо сотрудничать, чтобы решить все вопросы", сказал Хаврами. "Это может облегчить прохождение иракского закона о нефти и газе, а также закона о распределении доходов от нефти и газа", добавил он.

Но уже во вторник вице-премьер Ирака по вопросам энергетики, Хусейн аль-Шахристани, опроверг заявление турецких СМИ, что он признал легитимность нефтяных контрактов, подписанных между Курдистаном и иностранными компаниями. Как говорится в заявлении офиса Шахристани, "позиция иракского правительства в этом вопросе последовательна и ясна: нефтяные контракты, заключенные регионом с иностранными компаниями, являются незаконными, и нарушают конституцию. Процесс заключения договоров с нефтяными компаниями должен проходить через центральное правительство в лице министерства нефти".

Эрбиль приветствует новый тон Багдада в вопросе экспорта нефти в Турцию. Шахристани все отрицает

Как сообщает "Rudaw", в интервью турецкому агентству "Anadolu", заместитель иракского премьера по энергетике, Хусейн Шахристани, заявил: "Мы поддерживаем и стремимся увеличить наш будущий экспорт нефти и природного газа в Турцию". Он уточнил, что условиями центрального правительства в экспортне энергоресурсов Эрбила являются следующие пункты: количество иракской нефти, экспорт которой в Турцию, должно быть известно центральному правительству; нефть должна продаваться на международные рынки по рыночным ценам; доходы от продажи должны быть направлены на счет "Фонда развития Ирака" в Нью-Йорке.

Министр природных ресурсов Курдистана, Ашти Хаврами, приветствовал новый тон Багдада в отношении прямого экспорта курдской нефти в Турцию, и сообщил, что первые поставки через недавно расширенный трубопровод идут без сучка и задоринки. В интервью

зал Хаврами. "Конечно, количество экспорта сырой нефти по трубопроводу будет постоянно

увеличиваться". КРГ намерено увеличить текущие поставки нефти от 150000 баррелей в сутки до 400 тысяч баррелей в сутки к концу 2014 года. Хаврами сказал, что успех трубопровода и экспорта нивелирует политическое напряжение между Эрбилем и Багдадом.

"Несмотря на политические препятствия, которые были созданы процессу, в настоящее время успех процесса успокоил ситуацию и приведет к ее улуч-

шению", сказал Хаврами. "Увеличение экспорта нефти позитивно отразится на экономике Курдистана и Ирака, а также на Турции и на мировом рынке", пояснил он. Багдад всегда выступал против энергетических сделок Курдистана с международными нефтяными компаниями и Турцией. Он также ведет спор с Эрбилем за управление природными ресурсами в курдских районах страны.

Хаврами заявил, что новый тон Багдада может помочь решить другие нерешенные вопросы с Эрбилем, и, возмож-

ДИПЛОМАТ

№ 45 (244) 23-29 декабря 2013 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Япония предоставила помощь сирийским беженцам в Курдистане

Как сообщает сайт президента Иракского Курдистана, 16 декабря Масуд Барзани

столвении помощи сирийским беженцам, и заявил, что его страна хочет внести свой

встретился с вице-министром иностранных дел Японии, Нобуо Киши, который находится с визитом в Курдистане, чтобы доставить гуманитарную помощь своей страны сирийским беженцам.

Г-н Киши описал цель своего визита в Курдистан как важный шаг к укреплению двусторонних отношений с Региональным правительством Курдистана (КРГ). От имени правительства Японии он высоко оценил усилия КРГ в предо-

вклад в эти усилия.

Президент Барзани поблагодарил японское правительство и народ за их решение помочь сирийским беженцам, проживающим в Курдистане. Он также выразил готовность КРГ развивать тесные связи с Японией. Президент и японский чиновник, которого во время визита сопровождал посол Японии в Ираке, Масато Такаока, также обсудили развитие экономических связей и сотрудничества между двумя

сторонами.

Далее делегаты Японии встретились с главой Департамента внешних связей КРГ, министром Фалахом Мустафой, и губернатором Эрбилия, Наузадом Хади, для обсуждения вопросов, представляющих взаимный интерес. Японская делегация привезла 800 больших палаток и 10 000 канистр. Кроме того Япония предоставила \$ 280 млн. в качестве помощи беженцам в Курдистане через различные агентства ООН, работающие на местном уровне. Министр Мустафа и губернатор Хади поблагодарили правительство Японии за помощь, и проинформировали делегацию о работе, проводимой для оказания помощи сирийским беженцам. Чиновники КРГ приветствовали институциональные и дипломатические отношения с Японией, и призвали ее модернизировать свое дипломатическое представительство в Курдистане. По их мнению, постоянное присутствие Японии в регионе будет иметь взаимный интерес, и обеспечит лучшее взаимодействие.

Президент Барзани провел заседание курдских партий Сирии

Президент Иракского Курдистана, Масуд Барзани, 16 декабря

провел заседание сирийских курдских партий в попытке

помочь курдским группам Сирии объединить свои позиции в преддверии запланированной конференции по Сирии - "Женева II". В заседании приняли участие представители "Партии Демократического Союза" (PYD) и "Курдского национального совета" (KNC). Обе стороны договорились провести двустороннюю встречу во вторник, 17 декабря, с целью объединения их мнений.

Президент Барзани встретился с главой Сирийской национальной коалиции

Сирии. Барзани также подчеркнул важность унификации всех разрозненных оппозиционных групп Сирии.

Стороны выразили свою глу-

бокую озабоченность по поводу угрозы террористов групп, действующих в Сирии, и общим воздействием войны на Ирак и Курдистан.

ПОСЛЕДНЯЯ страница

Нечирван Барзани: Проблема сирийских беженцев является не только нашей проблемой

Курдский премьер-министр, Нечирван Барзани, вновь призвал международное сообщество помочь Курдистану обеспечить

сирийских беженцев. Во время встречи с помощником госсекретаря США по делам народонаселения, беженцев и миграции, Энн Ричард, Барзани отметил необходимость увеличения международной помощи.

"Кризис сирийских беженцев является проблемой не только курдского правительства, но и центрального правительства. Но до сих пор Багдад мало сделал для [решения] этой проблемы", сказал Барзани. По последним данным Регионального правительства Курдистана (КРГ), более 250000 сирийских беженцев прибыли в Иракский Курдистан с начала войны в Сирии. "Они [Багдад] не придают большого значения сирийским беженцам", добавил премьер-министр. Барзани призвал иракское правительство добиться международной поддержки сирийских беженцев, и заявил, что, несмотря на помощь международных организаций и ООН, большая часть нагрузки легла на плечи КРГ. "Мы сделали все возможное, чтобы помочь беженцам", заключил Барзани.

Канада надеется установить прочные связи с Курдистаном

Глава департамента внешних связей Регионального правительства Курдистана (КРГ), министр Фалах Мустафа, привет-

ствовал вчера посла-нерезидента Канады в Ираке, Бруно Саккомани, с которым встретился, чтобы обсудить направления сотрудничества двух сторон. Этот визит последовал после визита г-на Саккомани в Курдистан в октябре этого года. В совещании принял участие заместитель главы департамента, Карван Джамал, старший комиссар канадского посольства по торговле, Жан-Филипп Тачджаян и ряд других канадских и курдских чиновников.

Министр Фалах Мустафа приветствовал посла Саккомани в регионе, и выразил удовлетворение в связи с уровнем поддержки, которую канадское правительство оказывает Курдистану. Он также выразил удовлетворение в связи с планами Канады открыть представительство своего посольства в регионе.

Посол Саккомани проинформировал министра Мустафу о своей поездке, выделив среди прочих свой визит в лагерь сирийских беженцев "Домиз", и рассказал о работе, проведенной его командой по оценке потребностей беженцев. Посол заявил о неизменной приверженности Канады оказанию помощи беженцам, пострадавшим от продолжающегося кризиса в Сирии. Говоря о планах открытия канадского консульства в Эрбите, посол выразил надежду, что это откроет путь для начала хороших экономических отношений между обеими сторонами. Он также сообщил о торговой делегации, которая в феврале прибудет из Канады в Курдистан. "Мы приветствуем это партнерство, и мы поддержим вас всеми возможными силами. Мы также благодарим вас за вашу работу и интерес к помочь сирийским беженцам в регионе", заявил министр Мустафа.

ТӘSİSCİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

ÎMTÝAZ Û SERNIVÝSAR:

TAHÎR SİLÊMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR SULEЙMAN

Tel: +994 50 352-33-18

Azərbaycan şöbəsinin redaktoru:

Ramiz Cəbrayılov

Xüsusi müxbir:

Sakit ÇIRAQLI

Региональный корреспондент:

Усуб ТЕЙФУР

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

www.diplomata-kurdi.com

Ünvan: Bakı şəhəri 40, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû 40, soqaq

S.Mehmandarov xani 25, mal-17

Adres: Bakı 40, ulica S.Mehmandarov dom 25, kv.17

Qəzet "Diplomat" qəzeti bilgisayar mərkəzində yığılb səhifələnib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NFŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500